

veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

12 pagini - 1 leu

Citiți în pag. 2-a

Femeile trăiesc mai mult ca bărbații!

De ce?

DIN SUMAR :

- **Ultimele sute de metri** • **Jupiter nu poate fi abordat direct** • **Baltica, marea „care n-ar fi trebuit să existe”** • **Indo-europenii, o enigmă?** • **Tămăduitoare, dar și nocive!**

„Cruțați bărbații; în fond, ei nu sînt cea mai puțin frumoasă față a vieții. Ingridiți-vă ca în viitor bunicii să fie tot atît de numeroși ca bunicele” l' cerea prof. B Uralis femeilor, într-un articol publicat în săptămînalul „Literaturnaia gazeta”. În același articol, după ce vorbea despre multe femei și mame rămase singure, autorul calcula pierderile suferite de economia națională prin moartea bărbaților în floarea vîrstelor.

Faptul că în toate țările dezvoltate din lume femeile tră-

iesc astăzi cu 2—3 ani mai mult decît bărbații e demonstrat statistic. Este însă această diferență în speranța de viață a celor două sexe programată? Constituie ea rezultatul unei selecții naturale? Ori este întâmplătoare și fără semnificație biologică? A apărut ea ca o consecință a diferențelor esențiale dintre organismul bărbaților și cel al femeilor? Ori este condiționată de mediul exterior? Pentru moment nu dispunem decît de ipoteze de lucru. Dar avînd în vedere interesul general al problemei, ele merită să fie cunoscute.

Documentar

Femeile trăiesc mai mult ca bărbații! De ce?

În aparență, păreriile specialiștilor din diversele domenii — medical, antropologic, biologic etc. — diferă considerabil. Dar deosebiri de vederi privesc de fapt amănunte; în ce privește punctele esențiale se poate vorbi de o cvasiunanimitate.

Probabil că diferența dintre speranța de viață a celor două sexe a apărut în timpuri imemorabile. Ea s-a instalat întrucît avea un rost biologic. În vremurile preistorice rezultatul luptei pentru existență a omului ca specie biologică depindea în mai mare măsură de sănătatea și longevitatea femeii decît de sănătatea și longevitatea bărbatului. Căci se poate admite că dacă într-o anumită regiune izolată ar fi murit toți bărbații, conform probabilităților biologice o parte din femeile însărcinate în momentul respectiv ar fi dat naștere la băieți. În schimb, dacă ar fi murit toate femeile populația s-ar fi stîns. Acest exemplu, mult exagerat, dă o idee despre valoarea biologică mai mult sau mai puțin

tori de sănătate și longevitate. Sarcina, nașterea și alăptarea constituie într-adevăr solicitări funcționale puternice și destul de îndelungate, dar sînt urmate de procese reparatoare, care nu numai că readuc organismul în situația inițială, dar îi conferă chiar un surplus de vigoare. Fiecare naștere exercită o influență favorabilă asupra metabolismului și hrînirii tuturor organelor. Tesuturile capătă astfel posibilitatea de a se reface și organele se uzează mai lent. În schimb, bărbatul

cațiile ei. Or, la femei, din cauza caracteristicilor biologice ale organismului lor, arterioscleroza se instalează cu 15—20 ani mai tîrziu decît la bărbați. Iată deci încă un atu al sexului „slab”.

Cercetări experimentale au arătat că animalele supuse unei carențe cronice de fier au trăit mai mult timp decît cele care au avut o cantitate normală sau un surplus de fier în organism. Cele dintii au prezentat mai rar și mai tîrziu modificări vasculare asemănătoare arteriosclerozei umane.

nu recunosc pericolul fumatului, argumentînd că actualmente într-unele țări femeile fumează tot atît cît bărbații și totuși trăiesc mai mult.

În afară de tensiunea psihică, bărbații au de suferit — chiar dacă nu-și dau seama pe moment — și din cauza lipsei de activitate fizică, atît în perioadă cît participă la viața socială, cît și după aceea, cînd ies la pensie.

Prin forța lucrurilor, la femei acest factor nu atrîrnă atît de greu în bălăntă, întrucît în general chiar cele care profesază o meserie îngrijesc totuși și de familie și de casă. În plus, la femei trecerea din viața activă în viața de pensionară nu înseamnă și lipsă de „productivitate”. După cum

● Din cei 21 708 de cetățeni sovietici care au atins sau depășit vîrsta de 100 de ani, 16 276, adică trei sferturi, sînt femei.

● O statistică întocmită în R. S. S. Gruzină a arătat că din 2 300 de femei în vîrstă de 80—100 ani și din 400 de femei de 100 ani și mai mult, numai 1,7 la sută nu erau și nici nu fuseseră căsătorite.

comparabilă a bărbatului și a femeii în acele vremuri îndepărtate.

În natură se întîlnesc frecvent diferențe între durată de viață a ființelor masculine și a celor feminine. Această diferență este mai ales pregnantă în lumea insectelor. La albine și furnici, de pildă, femelele trăiesc de cinci pînă la șase ori mai mult decît bărbătușii. Dacă raportul ar fi același și la oameni, socotind pentru bărbați o viață medie de 70 de ani, femeile ar trebui să trăiască cam 350 de ani. La unele furnici masculii mor imediat după împerecherea în aer, încît pe pămînt revin doar trupurile lor neînsuflite. Justificarea biologică a unei vieți atît de scurte este limpede. După ce și-au îndeplinit misiunea, masculii sînt inutili și nu mai are nici un rost să fie hrăniți, căci ei nu desfășoară nici o „activitate gospodărească”. Nu încapă îndoială că această diferență între durată de viață a celor două sexe, uriașă la furnici și apreciabilă la alte animale, s-a născut în cursul evoluției și în cadrul cel mai potrivit pentru supraviețuirea unei specii date.

La om, după ce acesta a intrat pe făgașul evoluției sociale, speranța de viață a început să fie influențată și de factorii sociali. Care fac să devieze, într-un sens sau într-altul, diferențele pricinuite de cauzele biologice. Astfel, unul și același factor poate acționa în mod diferit asupra speranței de viață a femeilor și a bărbaților deoarece organismul lor reacționează altfel.

Sexul „slab”

se dovedește mai tare

Șansele femeii de a trăi mai mult pot fi explicate în parte prin capacitatea biogenetică mai ridicată a organismului ei, capacitate dezvoltată în sute de mii de ani, de la începuturile evoluției omului, și legată de necesitatea îndeplinirii înaltei misiuni de perpetuare a speciei. Din acest punct de vedere, viața femeii continuă să fie mai importantă decît a bărbatului chiar și astăzi. Contrar păreriilor curente despre efectele negative ale sarcinii asupra stării de sănătate — constînd într-o uzură a organismului și într-o îmbătrînire precoce — datele cele mai recente dovedesc că, la femei, viața conjugală și fertilitatea ridicată sînt fac-

Deocamdată șansele lor par să fie egale, dar ce se va întîmpla mai tîrziu?

este ergotrop, ceea ce înseamnă că organele sale sînt obligate să funcționeze permanent fără a se putea reînoi.

În legătură cu factorul genetic mai trebuie subliniat și că, de cîteva decenii, ființele cu celule sexuale homogamete — adică cu cromozomi sexuali de același fel — sînt considerate mai viguroase. La unele păsări, de pildă, masculii au cromozomi homogameți și de aceea trăiesc mai mult. La om această calitate este apanajul femeii. Pe de altă parte, cromozomul X pare să fie legat de o anumită imunitate, astfel încît prezența lui în număr dublu poate explica și de ce femeile îmbătrînesc de fapt mai încet.

Cauzele rezistenței scăzute a organismului masculin trebuie căutate încă înainte de naștere. În timpul vieții intrauterine embrionii masculini sînt mai fragili decît cei feminini. În luna a treia de sarcină raportul numeric dintre feții masculini și cei feminini este de 160:100, pentru ca la naștere el să scadă la 105:100, ceea ce dovedește că mortalitatea feților de gen masculin este mult mai mare. Așadar, speranța de viață mai redusă și mortalitatea crescută se vădesc la bărbați foarte de timpuriu; ele țin de cauze biologice necunoscute încă și care, după cum vom vedea sînt potențate și de unii factorii sociali.

Aproape de capătul vieții, adică după 60 de ani, bolile cardiovasculare sînt

● La vîrsta de 70 de ani raportul dintre bărbați și femei este, în U.R.S.S., de 431 de bărbați la 1 000 de femei.

cauza care provoacă cele mai multe decese. În aceste cazuri moartea este provocată de arterioscleroză și compli-

și există și alte rezultate care dovedesc că metabolismul modificat al țeșturilor, în sensul celui rezultat din lipsa de fier, exercită o influență puternică asupra metabolismului general, micșorînd, printre altele, depunerile de calciu care întăresc pereții vaselor sanguine. Or, în timpul maturității, femeile au o lipsă aproape cronică de fier, din cauza pierderilor de sînge lunare. În consecință, unii specialiști se întrebă dacă nu cumva acest lucru explică, cel puțin parțial, instalarea tardivă a bolilor vasculare degenerative la femei.

Sedentarismul nu favorizează longevitatea

Dar bărbații au o speranță de viață mai mică și din cauza factorilor externi, de mediu. În principiu, s-ar putea spune că societatea noastră continuă să fie un patriarhat, dacă ținem cont de faptul că bărbații continuă să predomine în viața politică, științifică și culturală a oamenilor. Pentru această supremație sînt însă nevoiți să plătească scump. Ducînd o viață mai agitată, sînt supuși unui risc mai mare de accidente de circulație, accidente de muncă și noxe profesionale în general. Pe de altă parte, tensiunea psihică crescută favorizează apariția și evoluția unor boli, printre care și bolile cardiovasculare, adică tocmai cele căroră organismul masculin le cade pradă și în mod natural. Viața profesională implică deci o uzură pe care bărbații înșiși o favorizează și o grăbesc fumînd, consumînd băuturi alcoolice și, mai ales, complăcîndu-se în sedentarism. Unii specialiști susțin că pînă și fumatul moderat (10—20 de țigări pe zi) influențează negativ speranța de viață, iar 40 de țigări pe zi scad durata vieții în medie cu opt ani. Alții

bine spune prof. Rubakin: „Cine vede de gospodărie, cine are grijă de copii? Bunicuța. Ea nu are timp să moară!” Iar prof. Pițhelauri arată că în Gruzia, reputată pentru frecvența longevivilor, femeile bătrîne continuă chiar să lucreze pe plantațiile de citrice și în alte locuri. De altfel, printre nonagenari și centenari predomină tot femeile.

Persoanele în vîrstă și-au format adesea părerea naivă că trebuie să se menajeze la maximum, că pentru a ajunge la o vîrstă respectabilă nu trebuie să facă nimic, ci să se odihnească în permanență. Dar numeroase cercetări au dovedit importanța hotărîtoare a exercițiului fizic și psihic, adică a muncii fizice și psihice pentru întărirea sănătății. Atît timp cît femeile nu renunță la activitate, se duc după cumpărături, își fac menajul și mai și cocolesesc un bărbat, totul e în regulă pentru ele. Dar, în timp ce soțiile „lucrează”, majoritatea soților ascultă radio sau privesc la televizor; această letargie fizică nu face decît să-i apese pie de mormînt. Tot prof. Rubakin afirmă: „Cine duce cu sine un hobby din anii tinereții pînă la bătrînețe nu va cădea în melancolie și-și va păstra ascuțimea minții.”

Din cele de mai sus se pot desprinde următoarele concluzii: chiar dacă din punct de vedere biologic femeile au o speranță de viață mai mare decît bărbații, factorii sociali vor sfîrși probabil prin a egaliza această diferență dintre sexe. Pe de o parte femeile adoptă un mod de viață similar cu al bărbaților, iar pe de altă parte bărbații pot compensa dezavantajul cu care s-au născut acceptînd să participe mai mult la gospodărie. În felul acesta se ajută în primul rînd pe ei.

documento.

documentar document
documentar document
documentar document
documentar document
documentar document
documentar document
documentar document
documentar document
documentar document

actualitatea actualitate
actualitatea actualitate
actualitatea actualitate
actualitatea actualitate
actualitatea actualitate
actualitatea actualitate
actualitatea actualitate
actualitatea actualitate
actualitatea actualitate
actualitatea actualitate

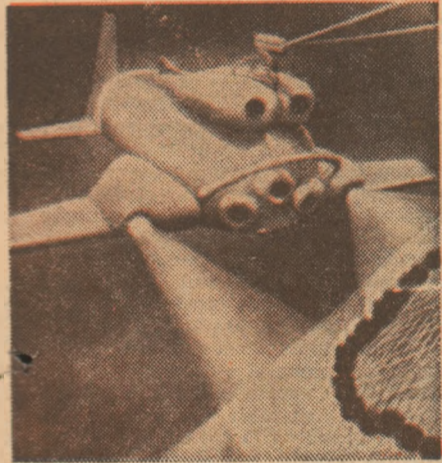

PESCUIT

Bancurile de pești nu se mai sperie

Ihtiologii afirmă că în ultima vreme peștii oceanici ar fi devenit mai „deștepți”. Într-adevăr, odinioară bancurile de pești nu evitau năvoadele de pescuit remorcate de micile nave pescărești; acum, însă, după două-trei dragări cu plasele de pescuit sau lansări de năvoade-pungi, peștii caută să se depărteze cât mai mult de zona primejdioasă. De unde pescarii au tras concluzia că ar fi nevoie de noi unelte, de care peștilor să nu le mai fie teamă. De această problemă se ocupă de citva timp un grup de specialiști sovietici.

Noile aparate de pescuit recomandate de acest grup se află în probă în mai multe zone de pescuit intens. Dragele pentru pescuitul pe fundul apei, năvoadele-pungi și o dragă co-

„Atlant-1”
Foto: A. Kanașevici (A.P.N.)

mandată electronic pe verticală și orizontală sunt numai câteva din modernele unelte pescărești care, se crede, nu vor mai speria peștii. Experimentatorii le verifică eficiența prin intermediul unor mijloace de observație sub apă, și ele noi, anume un batiplan și o instalație de televiziune adaptată acestui scop.

Pentru adâncimi mijlocii și mari, experimenterii utilizează batiplanul „Atlant-1” care le permite să observe atât bancurile de pești, cât și noile instrumente de pescuit. Iar pentru cercetarea fundului mării, ca și pentru observarea peștilor, animalelor și plantelor din această zonă este utilizată o instalație de televiziune montată pe nava de pescuit „Experiment-1”.

PERSPECTIVE

Kiev, anul 2000

Kiev, capitala Ucrainei sovietice, se dezvoltă văzând cu ochii. În clipa de față arhitecții orașului, în colaborare cu economiști, sociologi și ingineri se străduiesc să întrevadă Kievul anului 2000, să prefigureze planul general de dezvoltare a orașului în funcție de necesitățile dezvoltării sale. Așadar, cum va arăta orașul peste 28 de ani?

Grație ordinarilor, specialiștii Institutului de urbanism din Kiev au stabilit, de pildă, că în anul 2000 populația marelui oraș de pe Nipru se va cifra la 2,5 milioane de locuitori. Tot atunci, suprafața locativă va trebui să însumeze 40 de milioane metri pătrați, cu alte cuvinte să fie de trei ori mai mare decât astăzi. Piețele și bulevardele vor fi înfrumusețate cu noi imobile de 12—40 etaje, de concepții diversificate: circulare, în unghiuri drepte, în amfiteatru, în unghiuri rotunjite etc.

Dar cu ce și cum vor fi înălțate aceste construcții care vor face din Kiev unul din cele mai frumoase orașe ale Uniunii Sovietice? Cine cunoaște orașul știe că relieful său este foarte accidentat. Acesta este și motivul pentru care, între alte proiecte, un loc de frunte va fi acordat edificiilor în amfiteatru, montate în bloc-sectii, metodă care va micșora mult durata de execuție; o clădire cu mai multe etaje va putea fi astfel ridicată în numai... zece zile! Ca materiale de construcție vor fi preferate: sticla organică, materialele plastice, sticla izolatoare, marmura artificială, materiale care se și află în stadiul de probă în laboratoare.

Dar Kievul va crește nu numai în lățime și înălțime, ci și în adâncime. Spațiul subteran al orașului urmează să fie rezervat cinematografelelor, serviciilor comunale, antrepozitelor, parcajelor cu mai multe nivele, magazinelor și, mai ales, arterelor de transport rapid. Pentru rezolvarea problemelor de circulație, edilii au și hotărât de altfel începerea lucrărilor unei artere subterane de centură care va înconjura centrul orașului.

Futurologii pornesc de la premisa că locuitorii din anul 2000 ai orașului Kiev vor trebui să străbată repede mari distanțe într-o urbe foarte populată. De aceea, specialiștii întrevăd acum posibilitatea de a recurge la trenuri pe pernă de aer, la tramexprese, monorailuri și trotuare rulante de suprafață și subterane pe care pietonii vor circula cu viteze de 12—18 km pe oră. În jurul orașului ar urma să fie create 18 parcuri-pădure, având fiecare o suprafață de 1500 ha, numeroase lacuri și diverse complexe de odihnă și tratament.

CONSTRUCȚII

Casa-lentilă

Pe bulevardul Vitebsk din Leningrad a fost recent expusă o casă care confirmă toate cunoștințele tradiționale despre ceea ce trebuie să însemne arhitectura unei clădiri. Construcția are forma unei lentile biconvexe. Ea este rodul imaginației și calculelor unui grup de cercetători de la Institutul de proiectări experimentale din Leningrad. Dar admiratorii vechiului stil arhitectonic al frumosului oraș de pe Neva n-au motive să fie neliniștiți de viitoarea sa înfățișare; „lentila” va rămâne numai citva timp pe locul unde se află acum.

Construite dintr-un înveliș de ciment armat, casele-lentile sunt destinate îndoșebii regiunilor nordice greu accesibile. Autorii proiectului cred că noua construcție ar putea fi utilizată drept casă de locuit de tăietorii de pădure, de exploratori, de crescătorii de reni. Ea ar putea, de asemenea, alcătui adevărate „bulevarde” în așezările de constructori. Forma ei originală o face foarte propice pentru menținerea căldurii. Un alt motiv pentru care a fost preferată de autorii proiectului este că, imitând oul de găină, ea are o mare rezistență și necesită în același timp o cantitate minimă de material de construcție.

Volumul de muncă reclamat de înăl-

„Il-62 M”, ultimul născut din marea familie „Il”, poate străbate fără escală 10 000 de kilometri.

Foto: L. Polikașin (A.P.N.)

țarea noii construcții și consumul de materiale sînt de 1,5 ori mai mici decât în cazul construcțiilor tradiționale. Casele-lentile pot fi transportate cu elicoptere pînă în cele mai depărtate regiuni, intrucît nu cîntăresc mai mult de patru tone. Ele pot fi, de asemenea, remorcate de vehicule așezate pe apă cit și pe uscat. În sfîrșit, originala construcție nu are nevoie de temelie și poate fi plasată pe orice teren, fie el chiar mlăștinos, pe zăpadă, gheață etc.

NAVIGAȚIE

Cură de întinerire la... 12 ani

Începînd din aprilie 1960, spîrgătorul de gheață „Lenin” conduce convoaiele de nave prin cele mai dificile sectoare ale Căii maritime de nord. În acești doisprezece ani de navigație spîrgătorul de gheață „în versiune atomică” s-a dovedit mult superior altor nave cu aceeași destinație. Această superioritate îi este evident conferită de natura combustibilului utilizat care, la un volum minim, are un randament foarte mare. Într-adevăr, în cazul spîrgătorului de gheață atomic, de fiecare tonă de deplasament revin cite 2,75 cai putere, ceea ce permite navei să-și croiască drum printre ghețuri în locuri inaccesibile altor nave de acest tip.

Chiar din prima-l cursă printre ghețuri, spîrgătorul de gheață „Lenin” a condus un convoi de 38 de nave fluviale pe un traseu de 500 de kilometri, pe care l-a biruit în 6 zile. Iar în 1963 a rezolvat o situație pe care nici o altă navă n-ar fi putut-o soluționa. Două nave fluviale — „Tîmleanskghes” și „Nemirovici-Dancenکو” — s-au aflat la un moment dat în plin „cîmp” de gheață așezate în unghi drept una față de alta cînd, pe neașteptate, ghețurile au început să le împingă, apropiindu-le catastrofal de mult. În scurt timp, cele două nave s-ar fi ciocnit, dar a intervenit prompt spîrgătorul de gheață „Lenin” care a sfîrșit primejdioasa strînsoare și a permis navelor să se depărteze.

„Locul de muncă” al primului spîrgător de gheață atomic este mai ales zona vestică a Arcticii sau, mai exact, mările Barents, Kara și Laptev. El croiește drum navelor care duc spre regiunile aflate în plină dezvoltare ale Extremului Nord mașini, utilaje, combustibil.

La începutul sezonului de navigație, gurile fluviului sînt blocate de o platoșă de gheață pe care numai un spîrgător puternic o poate tăia. Aceleași dificultăți le prezintă de altminteri un alt drum arctic, cel care leagă Marea Kara de Marea Laptev. Strîmtoarea dintre ele este, de asemenea, blocată de ghețuri, care se topesc numai vara pentru o scurtă perioadă de timp. În cît un spîrgător obișnuit n-ar putea conduce caravanele de nave pe acest traseu. Se poate dar conchide că spîrgătorul de gheață atomic „Lenin”, aflat acum spre sfîrșitul celui de al 13-lea sezon de navigație, a asigurat un transport ritmic al mărfurilor spre beneficiari.

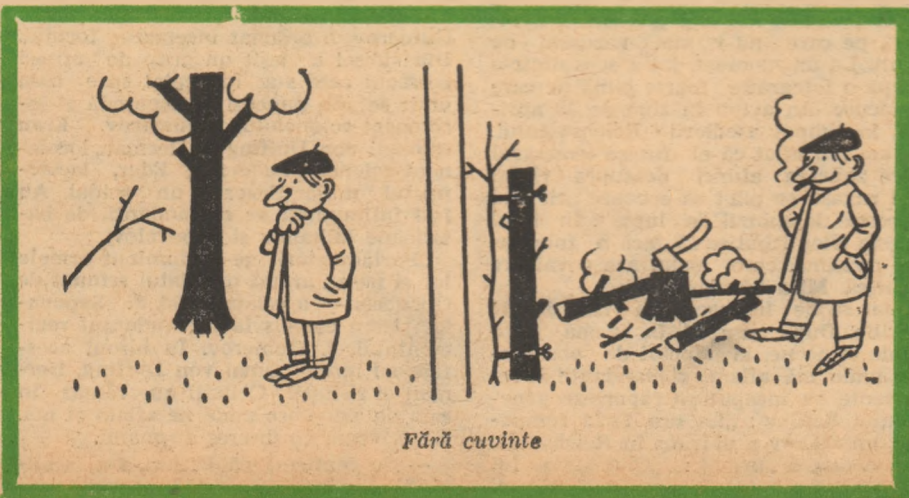
Cum este, însă, asigurată securitatea echipajului, după un deceniu și mai bine de exploatare a navei? Spîrgătorul de gheață „Lenin” a început sezonul de navigație trecut după o „cură de întinerire”: vechiul sistem de reacție al navei a fost înlocuit cu unul nou, după ultimul cuvînt al tehnicii atomice. La sfîrșitul sezonului 1971, deci după o lungă perioadă de verificare, marinarii flotei de spîrgătoare au apreciat serviciile navei reintinerite cu calificativul excelent.

PROBLEME ȘI SOLUȚII

Icre la comandă

În ultimii ani „recolta” de icre negre a înregistrat o oarecare scădere, din cauza imputinării nisetrilor și morurilor. Alertați, cercetătorii sovietici au trecut la studierea amănunțită a vieții acestor pești, pentru a le asigura înmulțirea. Curînd, ei și-au dat seama că mortalitatea puietului atinge cifre maxime în momentul în care, după ce au consumat tot conținutul sacului vitelin cu care sînt inzestrați la naștere, peștii trebuie să-și caute singuri hrana. La această vîrstă fragedă foarte mulți mor de foame sau cad pradă altor pești. În consecință, crescătorii speciale asigură acum ecloziunea icrelor în bazine și creșterea puietului. După ce s-au dezvoltat suficient pentru a se descurca, puii de nisetră și morun sînt încărcăți pe nave care pot adăposti 500 000 de exemplare și transportați de la crescătorii pînă la gura fluviilor unde viețuiesc speciile respective. În felul acesta sînt salvați de răpitorii care i-ar amenința dacă ar călători cu „mijloace proprii”.

Cercetătorii Institutului de biologie marină au mai aflat, de asemenea, că somonii — „furnizorii” de icre roșii — se îndreaptă spre cursul superior al riurilor, unde-și depun ouăle, în bancuri care se succed la anumite intervale. Între peștii din diversele bancuri au găsit diferențe de grup sanguin și de compoziție a proteinelor. Or, pînă acum pescarii obișnuiau să prindă în primul rînd somonii „tîmpurii”, adică cei care-și făceau apariția cea dintîi. Cu timpul, această practică a dus la înmulțirea prin împerechere consanguină în bancurile următoare. După cum se știe, consanguinizarea duce la imputinarea și degenerarea unei specii. Așa se explică de ce și pescuitul somonilor începuse să înregistreze rezultate slabe. În urma recomandărilor făcute de institut pescarii au început să prindă pești din toate trei bancurile convoiului în migrație, restabilind astfel echilibrul natural.

Fără cuvinte

ULTIMELE SUTE DE METRI

La 30 aprilie 1945, cele dintii steaguri albe

reportaj
reportaj reportaj
portaj reportaj repor
taj reportaj reportaj re,
reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repo
j reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repor
aj reportaj reportaj reportaj r

Era o zi mohorâtă. Dinspre Spree se țira un val de ceață care acoperise în întregime Königsplatz-ul și Tiergarten-ul. Contururile Reichstagului abia se deslușeau prin picla cenușie. Din cînd în cînd soldații care se aflau în „casa lui Himmler” ieșeau în fugă din subsoluri și urcau la etaj spre a arunca o scurtă privire asupra Reichstagului, pe care între ei îl numeau „ultima clădire pe drumul spre pace”. Dar nu-l puteau vedea bine, căci abia i se deslușeau turnurile și parca o cupolă. Cu toate acestea, soldații știau că între „casa lui Himmler” și Reichstag nu erau decît cîteva sute de metri. După drumurile pe care le străbătuseră de la Volga, Terek, riul Moscova, mii de kilometri, nu mai aveau de făcut decît cîteva sute de metri.

Pe acest mic sector de front se aflau mai multe puncte de rezistență, dintre care cel mai important era Reichstagul. În fața lui erau puzderie de tranșee și 15 cazemate. De-a curmezișul pieții, la 120 metri de Reichstag, se afla un șanț plin ochi cu apă — obstacol care nu figura pe nici o hartă militară. De lîngă el se ramificau niște căi de acces subterane spre Reichstag. Pe acoperișurile acestuia și ale clădirilor din preajma lui erau instalate tunuri de diverse calibre, între care și antiaeriene îndreptate nu spre cer ci spre piață și „casa lui Himmler”. În Tiergarten erau îngropate în pămînt piese de artilerie grea. Toată piața și străzile din jur fuseseră baricadate și minate. Un număr destul de mare de tancuri ieșiseră dintre copacii parcului și se îndreptau încet spre cîmpul de luptă.

Și toate acestea duduiau, trozneau și scuipau foc. Se trăgea de la ferestre, din balcoane, de pe acoperișuri, din parc, de pe pămînt, de pe riu, dinspre Poarta Brandenburg, din tranșee etc. Foc, foc, foc...

Prin acest iad trebuia să străbatem ultimii metri și să supraviețuim. Trebuia neapărat să supraviețuim! Căci abia după aceea urma să dăm o luptă grea în Reichstag, grea dar ultima întrucît după ea trebuia să vină pacea. Nimeni nu știa ce se ascunde în clădirea Reichstagului, ce „armă secretă” pregătise dușmanul înaintea pieririi lui definitive și cum trebuia luptat împotriva acestei arme, după cum nu se știa cîți soldați fanatici se aflau acolo, dar cu toții eram convinși că Reichstagul însemna ultima bătălie, pe viață și pe moarte, bătălia hotărîtoare.

Asaltul Reichstagului

În „casa lui Himmler” se făceau înfrigorate pregătiri în vederea ieșirii în piața din fața Reichstagului. Toți cei ce urmau să ia parte la bătălie primiseră cîte trei încărcătoare-disc și 12 grenade, își verificaseră de cîte zece ori puștile automate și toți erau cuprinși de tremurul nervos caracteristic dinaintea unei lupte și care încetează cînd începe bătălia.

Zece companii se grupaseră în fața ferestrelor „casei lui Himmler” și așteptau comanda pentru ca, dintr-un salt, să străbată distanța pînă la șanțul cu apă și acolo să se culce fulgerător la pămînt, după care, dacă avea să fie posibil, să-și continue drumul. Misiunea era clară, dar semnalul nu mai venea.

Cu toate acestea, încă în cursul dimineții cîteva subunități au ieșit în piață și s-au îndreptat spre șanț, dar au fost împroșcate cu foc puternic din Tiergarten, încît au trebuit să se culce imediat la pămînt. De la punctele de observație s-a anunțat că pierderile erau destul de mari și că trebuiau reduse la tăcere tunurile inamice care băteau din flancul drept al parcului. Cîțiva temerari izbutiseră totuși să ajungă la șanț și chiar să treacă pe malul celălalt în-

țesat de tranșee, în care se afla un mare număr de hitleriști. Se încinsese o luptă inegală.

În cursul dimineții, împreună cu Boris Gorbатов am ajuns la punctul de comandă din zona gării Lehrter. Am umblat mult pe șinele distruse și prin gropile săpate de bombe, pînă cînd am dat de P.C. În ultimele zile punctele de comandă și de observație ale corpului de armată și diviziilor își schimbaseră deseori amplasamentul, încît de fiecare dată trebuia să le căutăm o bună bucată de vreme, rătăcind printre case distruse sau pe la diferite etaje.

...În cele din urmă, am plecat singur de acolo spre punctul de observație al

Începeam parca să mă mai liniștesc. Șatilov a raportat la statul major al corpului de armată, iar acesta la statul major al armatei. La 15.30 comandantul armatei a 3-a de șoc, generalul V. Kuznețov, a comunicat comandantului frontului, mareșalul Jukov:

— Steagul roșu e în Reichstag! Ura, tovarășe mareșal.

În anumite părți ale clădirii se dădeau lupte. La puțină vreme după ce companiile lui Sianov și Grecenkov au pătruns în Reichstag, legătura cu ele s-a întrerupt. Și cum să nu se întrerupă cînd fiecare metru de pămînt era ciuruit de mine și obuze, iar radiotelegrafistul Ghirski fusese ucis chiar pe

Un document fotografic: Keitel semnînd capitularea necondiționată a Germaniei hitleriste.

Foto: Mark Redkin

generalului Șatilov. Nu mă simțeam în apele mele. Zgomotul devenise insuportabil și un nor gros de fum învăluisese totul în jur. De pe strada Alt-Moabit am cotit pe Loneburgerstrasse care, după cum fusesem informat ducea spre gara Lehrter iar... „de acolo o să vă descurțați dv”. Strada pe care mergeam, lipit de zidurile caselor, era distrusă. Din cînd în cînd, de la vreun etaj se rostogoleau cărămizi, sfîrșimături de metal, cioburi de sticlă. Deodată, nu departe de mine a explodat un obuz. M-am repezit fulgerător într-o curte pustie și așa am scăpat cu viață. În cele din urmă am ajuns la punctul de observație pe care-l căutam, dar generalul nu era acolo. Plecase pe malul sudic al Spreei. Am urcat la etajul trei al clădirii, de unde se putea vedea, ca prin ceață, piața din fața Reichstagului. Deasupra noastră zbura un avion „Po-2”. „Ce curaj”, mi-am spus cînd aparatul a coborît brusc și a trecut pe deasupra rîului.

După cîteva zile m-am întîlnit în piața Reichstagului cu Oleg Knorring, fotoreporterul ziarului „Krasnaia zvezda”, pe care nu-l mai văzusem de mult. La un moment dat a scos dintr-o mapă o fotografie foarte bună pe care o făcuse din avion în ziua de 30 aprilie, în timpul asedierii Reichstagului. Și așa am aflat că el fusese temerarul care zburase atunci deasupra rîului și-l rugase pe pilot să coboare „cît mai aproape de cîmpul de luptă”. În felul acesta Oleg izbutise să facă o fotografie rarismă, care acum are o valoare istorică. Mi-a dăruit-o mie.

Dar să ne întorcem la ziua de 30 aprilie. După ora 14, în urma unor lupte crîncene, la punctul de observație unde mă aflam, comandantii de regimente au început să raporteze generalului Șatilov: „La ora 14.25 compania lui Sianov a pătruns în Reichstag”. Și imediat a urmat: „Compania lui Grecenkov a intrat în Reichstag...”.

primele trepte ale clădirii, iar aparatul lui distrus. Și mult timp legătura n-a mai putut fi restabilită.

Parlamentarii ies din subsol

Ce se întîmpla, însă, între timp la 300 de metri de acolo, dincolo de Poarta Brandenburg, în Tiergarten? Corpul 9 al generalului Roslii pornise cu toate diviziile spre Wilhelmstrasse, către cancelaria Reichului și clădirea Gestapoului. Zona în care se afla aceasta din urmă alcătuia un obstacol serios. Bătălia dată pentru „casa lui Himmler” a semănat mult cu aceea care a avut loc pentru cucerirea clădirii Gestapoului și a pieții din preajma ei, care în cele din urmă au căzut în mîinile unităților din divizia colonelului V. Antonov.

Ca răspuns la focul nimicitor al trupelor sovietice, care se apropiaseră vertiginos de cancelaria Reichului, din subsolul uneia din clădirile acestea s-a ivit deodată un steag alb. Imediat ce l-a văzut, comandantul de regiment I. Gumerov a ordonat încetarea focului. Din subsol a ieșit un grup de ofițeri germani care s-a îndreptat spre casa unde se afla punctul de comandă al locotenent-colonelului Gumerov. Erau coloneii von Duffing și Herman, locotenent-coloneii Seifert și Eder, locotenentul major Seger și un soldat. Au fost întîmpinați de comandantii de batalioane Mihailov și Șapovalov.

„Parlamentarii ne-au înmînat armele lor și ne-au arătat mandatul semnat de Goebbels — a relatat apoi F. Șapovalov. I-am condus la comandantul regimentului, I. Gumerov. În biroul acestuia au intrat numai von Duffing, Herman și Seifert. Ceilalți au rămas în sala de așteptare unde ne aflam și noi. Ne priveam cu interes dușmanii.

— Se confirmă că Hitler s-a sinucis? l-am întrebat pe Eder.

— N-am auzit. Știu doar că s-a cununat cu Ewa Braun. El a dovedit astfel germanilor vitalitatea lui, speranța de salvare.

I-am mai pus cîteva întrebări pînă cînd ușa s-a deschis, parlamentarii au ieșit iar nouă ni s-a ordonat să-i conducem pînă în stradă. După care au plecat”.

Aflînd de venirea parlamentarilor, comandantul de divizie V. Antonov a venit la punctul de observație. A luat imediat legătura cu statul major al corpului de armată, dar de acolo i s-a spus: „Nu intrați în tratative cu reprezentanții comandamentului fascist”. Aceasta era poziția comandantului de armată Berzarin care credea că fasciștii puseseră la cale manevra cu parlamentarii pentru a submina, a zădărnici valul crescînd al ofensivei trupelor sovietice și a obține un răgaz de o zi, de o noapte sau măcar de o oră.

Ceva mai tîrziu, tot în aceeași zi din subsol s-a mai ivit un steag alb și din nou a urmat ordinul de încetare a focului. La punctul de comandă al lui Gumerov s-au prezentat iar colonelul von Duffing, locotenent-colonelul Seifert și locotenentul Seger. De data aceasta au adus cu ei un plic deschis care confirma imputernicirea lor ca parlamentari și un al doilea, închis, adresat lui G. K. Jukov. Și din nou, din ordinul lui Berzarin, germanilor li s-a spus să se întoarcă la pozițiile lor.

Colonelul von Duffing era nemulțumit... Înainte de a pleca a cerut o bobină de cablu spre a prelungi firul pentru tratative între comandamentul german și cel sovietic. I s-a dat o bobină, el și-a aruncat cablul pe umăr și a ieșit în stradă. Dar n-a izbutit să se apropie de clădirea comandamentului german, iar locotenentul german și maiorul nostru care îi însoțea n-au apucat nici să ajungă la jumătatea drumului, că pe neașteptate s-a dezlănțuit o salvă de foc: colonelul s-a trîntit la pămînt și s-a trîntit cum a putut spre subteran, maiorul a fost rînit la cap, iar locotenentul la picior. Drept care lupta a fost imediat reluată. Dar steagul alb a reapărut pentru a treia oară. Colonelul von Duffing aducea o scrisoare de la generalul Burgdorf, aghiotantul lui Hitler, prin care el își cerea scuze pentru încălcarea prevederilor internaționale de purtare a tratativelor.

În timp ce în zona cancelariei Reichului se arborau astfel steaguri albe, în clădirea Reichstagului au început să fluture drapelul roșii.

La 6 seara a intrat în funcțiune artileria. Arme puternice, de diverse tipuri și calibre, au deschis focul asupra Reichstagului și Tiergarten-ului, Portii Brandenburg, pe Karlstrasse etc. În felul acesta, Königsplatz a fost înconjurată cu un „inel de foc” care a permis altor esaloane să intre în luptă. Și toate au năvălit în Reichstag. Bătălia din clădire se întea tot mai mult. Soldații luptau cu armele sau corp la corp în încăperi, pe trepte, în balcoane. Unii au ajuns la etajul întâi și au izbutit să fixeze în ferestre steaguri și stegulete roșii. Cîrînd s-a restabilit și legătura telefonică...

Deodată, în clădire a izbucnit un incendiu. Hitleriștii dăduseră foc dulapurilor cu acte și cărți și încercau, evident, să-l alunge pe ai noștri din clădire. Dar nici această ultimă acțiune nu le-a izbutit. Treptat, împotrivirea inamică a început să slăbească. Neustroev, Davidov și colonelul Zinkenkov preluaseră definitiv inițiativa și dădeau ultimele lovituri rămășițelor garnizoanei inamice. E adevărat că o parte din garnizoană, destul de numeroasă, rămăsese în subsol și la ordinul de a se preda răspunsese printr-un refuz.

Așa s-a terminat ultima zi a lufii aprilie 1945.

M. Merjanov

INTERVIU

De ce să nu danseze?

— **Maia Plisețkaia, cum v-a venit ideea de a crea baletul „Anna Karenina”?**

— Eu mă întreb cum de n-a avut încă nimeni această idee. În schimb, pare foarte natural ca Anna să fie pusă să cînte sau să vorbească pe scenă și pe ecran. Actrițe ca Sophia Loren, Gina

Suferința Annei Karenina nu-i va lăsa indiferenți nici pe iubitorii de balet.

Lolobrigida, Marina Vlady au declarat de nenumărate ori că visul lor este să o interpreteze pe Anna Karenina. Ca să nu mai vorbesc de desenele lui Vruble. Atunci de ce această neîncredere în arta coregrafică? De fapt n-ar fi ceva nou. Altă dată părea straniu ca personajele lui Shakespeare să fie aduse pe podiumul de balet. Azi, toată lumea s-a obișnuit cu asta și nimănui nu i-ar mai trece prin minte să întrebe cum și de ce. Or, eroii tolstolieni îmi par chiar mai plastici decît cei ai lui Shakespeare, iar pe de altă parte sînt convinsă că toată marea literatură este accesibilă artei mele.

— **Faptul că ați interpretat-o pe prințesa Betsy în filmul „Anna Karenina” a influențat cumva hotărîrea dv. de a monta un balet omonim?**

— Rolul Betsy nu este decît un episod din cariera mea și n-aș putea spune că a avut chiar contribuția decisivă. Dar la fiecare contact cu acest mare roman al lui Tolstoi vîd forțamente personajele sale în poantă.

— **Dintre multele linii epice ale romanului, pe care ați ales-o?**

— Conflictul dintre Anna și înalta societate petersburgheză.

— **Cum se realizează în balet pasajele, atît de caracteristice pentru Tolstoi, în care eroii meditează?**

— Monologurile, meditațiile țin de genul coregrafic și ocupă un loc important în baletul nostru. Apoi în romanul lui Tolstoi se visează mult, or visul este de secole un capitol al coregrafiei. Încît îl folosim și noi.

— **Ați păstrat toate personajele principale?**

— Nu! Spectacolul ar fi fost mult prea lung. Iar pe de altă parte, nu toate personajele sînt atît de plastice ca Anna, Kitty, Vronski, Betsy, Karenin. Am sărit peste un mare pasaj din roman, consacrat lui Levin.

„arta
la arta arta
arta arta arta
arta arta arta arta
ta arta arta arta arta ar
arta arta arta arta arta
ta arta arta arta arta art
arta arta arta arta arta ;

— **Cum definiți genul spectacolului?**

— Scene lirice, balet în trei acte. Cred că acest subtitlu exprimă cel mai exact tonalitatea lui muzical-coregrafică.

— **Ce vă place cel mai mult la Anna?**

— Revolta. Sfidarea pe care o aruncă conveniențelor rigide și ipocrite. Ea moare sub roțile unui tren care pentru mine simbolizează „regulile de conduită”, de „bon ton” din înalta societate. Eu vîd în Anna o ființă reală, iar destinul tragic al unei ființe reale nu poate lăsa publicul indiferent.

— **Ce alte personaje din literatura universală v-ar plăcea să interpretați?**

— Multe. Maria Stuart, eroina din

„Prima dragoste” de Turghenev, „Sulamita” lui Kuprin, Nefertiti.

— **De ce sînt atît de puține femei-maestre de balet? Să fie, oare, interpretarea mai accesibilă sexului frumos?**

— Nu sînt chiar atît de puține — nici la noi și nici în alte țări. Cred că rolul de maestru de balet nu este rezervat exclusiv bărbaților.

Kamilla Iujina

Fără cuvinte

CINEMA

Moartea lui Fred Hampton

Acum doi ani și ceva, în cursul unei descinderi a poliției la sediul filialei din Illinois a organizației „Panterele negre”, au fost uciși președintele filialei, Fred Hampton, și locțiitorul său, Mark Clark. Făptașii — polițiști din Chicago — continuă să pretindă că Hampton și Clark au murit în cursul schimbului de focuri. Dar „Panterele” au altă versiune: liderii de culoare au fost asinați în paturile lor. Incursiunea polițienească este demascată ca o crimă cu premeditare.

Juriul special însărcinat cu anchetarea cazului s-a vădit în așa măsură sub influența unor politicieni de dreapta din Chicago încît mulți americani — albi și negri — au respins sentința pronunțată.

Această părere o împărtășește și regizorul american Mike Grey. Tulburătoru-i documentar „Asasinarea lui Fred Hampton” este un vehement act de acuzare.

Filmul este alcătuit din două părți. Prima evocă ultimul (al 21-lea) an de viață al lui Fred Hampton; a doua este consacrată cercetării împrejurărilor în care a murit.

Grey îl urmărea pe Hampton de un an cu aparatul, în intenția de a face un film pentru televiziune, cînd a aflat de singeroasa dramă. Regizorul și întreaga-i echipă s-au deplasat imediat la locul evenimentelor. Au înregistrat pe peliculă toate ungherele casei, fiecare gaură lăsată de gloanțe, fiecare pată de sînge. Mai tîrziu, Grey a luat un interviu „panterelor” — martori la cele întîmplate și a cumpărat, contra unei sume importante, filmul pentru televiziune în care poliția „reconstituia” întîmplările în versiunea ei.

În filmul lui Grey sînt confruntate declarațiile procurorului care a ordonat descinderea, mărturiile polițiștilor și cele ale martorilor rămași în viață. Rezultatul acestor confruntări e clar în defavoarea versiunii oficiale. Spusele martorilor oculari, aspectul casei filmate imediat după descindere acuză de minciună atît pe polițiști, cit și pe șeful lor.

Spre a-și procura banii necesari acestui film, regizorul a făcut scurte pelicule publicitare pentru televiziune. „Asasinarea lui Fred Hampton” l-a costat pe Mike Grey 100 000 de dolari. I-a cheltuit însă fără ezitare, deși știa că nu-l va recupera niciodată: conștiința lui de om și cetățean a fost mai presus de interesele comerciale.

(După „Za rubejom”)

Schimb de locuri

Regizorul britanic Terence Young, al cărui „Mayerling” a făcut să curgă noi riuri de lacrimi pe marginea iubirii neferice dintre prințul Rudolf de Habsburg și prințesa Maria Vetsera (în interpretarea frumoasei perechi Omar Sharif și Catherine Deneuve) are un an încărcat.

Prima și cea mai originală idee pe 1972 este un film realizat în colaborare și prin schimb de locuri cu celebrul dirijor Herbert von Karajan. Deci un film muzical, în care Young va dirija la propriu, cu bagheta lui von Karajan, iar acesta va trece în spatele camerei de luat vederi în calitate de regizor. Se așteaptă o experiență cel puțin interesantă.

Al doilea film al lui Young va fi o comedie. Mai exact, o parodie, o parodie de western, pentru care regizorul englez se va deplasa în Franța, unde l-a convocat pe cunoscutu-i compatriot Alec Guinness și pe americanul în plină ascensiune Dustin Hoffman.

De acolo va pleca în Italia, pentru un al treilea film (va putea, oare, realiza această performanță?), despre care n-a anunțat decît că se va numi „Cosa Nostra”. Destul, totuși, ca să se înțeleagă că va fi vorba de Mafia italiană

I. Hristov

REFLECTOR

● **Noul film al regizorului Mihail Kalatozov, „Cafeneaua Izotop”, este dedicat savanților, care făuresc cu inteligența lor progresul științifico-tehnic.**

● **Anna și Alloșca sînt eroii unei comedii muzicale omonime pe care o turnează la „Lenfilm” regizorul debutant M. Ghenin, după un scenariu de R. Polonski și K. Ikramov.**

● **„Bună ziua și la revedere” este un titlu care promite vînte bune. În orice caz, filmul este încadrat în categoria „comedii”, iar scenariștii V. Merejko și regizorul V. Melnikov fac tot ce le stă în putință să fie chiar comici.**

● **În cluda rezonanței sportive, „Ultima cursă” nu este un film despre sport. În calitate de scenarist, Andrei Mihalkov-Konecalovski a ales un moment de răsruce din istoria Uzbekistanului: instaurarea puterii sovietice. Filmul va fi realizat de regizorul A. Hamraev, la studioul „Uzbekfilm”.**

● **Dată și Eki se iubesc. Dragostea lor năbădăioasă constituie subiectul comediei excentrice „Roman vesel”, pe șantier la studioul „Gruzia film”. Autori — O. Razmadze și L. Hotivari.**

— Fiți amabil, povestiți ascultătorilor noștri despre ultimele dv. succese. După care v-am ruga să ne spuneți ce planuri de viitor aveți?...

PRIM PLAN

De la pămînt la cer

Lev Kulidjanov lucrează la un film despre Iuri Gagarin. Ar fi cam al zecelea film al său. Dar să lăsăm statistica. Mai important e nu cît, ci ce a făcut.

Încă în timpul studenției, prelungită de o boală grea, a „irupt” cu două ecranizări: scurtmetrajul „Doamna”, după Cehov (în colaborare cu Henrik Hovhannesian) și „Hagi Murat” după Tolstoi.

Promisiunile școlare au fost confirmate chiar la absolvire, în 1954 cînd, în cuplu cu Iakov Seghel, a realizat „Așa a fost începutul”. Tandemul a mers foarte bine, lucru dovedit mai ales de al doilea film, „Casa în care locuiesc”, unul dintre momentele cinematografice de vîrf ale anilor '50. Filmul a fost distins cu nenumărate premii, argument mai mult decît încurajator pentru continuarea colaborării. Și totuși cuplul s-a desfiat, fiecare dintre componenți socotind că a venit timpul să devină independent.

Lev Kulidjanov a continuat tot cu o casă, „Casa părintească”, din care s-a putut în fine afla exact ce este caracteristic pentru maniera lui regizorală: lirismul, o notă sinceră, intimă, înțelegerea față de oameni, aflarea insolitului în cele mai obișnuite lucruri.

După numai trei ani (în care timp a fost intermezzo-ul „Fotografia pierdută”), Kulidjanov a revenit în primul plan cu un film remarcabil: „Cînd copacii erau mari”, în care s-a dovedit același maestru al caligrafierii celor mai gingașe stări sufletești.

„Copacii” au pus în lumină și calitatea lui de „regizor de actor”, capabil să descopere în actorii noi valențe, noi fațete, necunoscute chiar interpretelor. Este exemplul protagonistului, Iuri Nikulin. În acest excelent clown și comedian, Kulidjanov a intuit un mare talent dramatic. Descoperirea a fost importantă nu numai pentru cariera lui Nikulin, ci și pentru întreaga cinematografie sovietică, în care se simțea nevoia unui astfel de talent, rezultat din împletirea organică dintre comie și dramatic.

În vremea din urmă, filmografia lui Kulidjanov s-a îmbogățit cu o izbită ecranizare după romanul „Crimă și pedeapsă” de Dostoievski, într-o concepție insolită. Referindu-se la carte și la film, regizorul a spus: „Crimă și pedeapsă” este, după mine, o carte antifascistă, de aceea am tîns să realizez și un film antifascist, în care să demasc fără cruțare mitul supermanului. E aproape de necrezut că o asemenea problemă a fost oglîndită atît de bine la timpul ei. Este o poveste contemporană, de o mare actualitate.”

După cum de mare actualitate este și „povestea” noului său film Evocînd existența eroică a lui Iuri Gagarin, Kulidjanov se înscrie în aria tematică a celei mai acute contemporaneități.

tehnica
tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica

Salamandră — $C_{68}H_{100}N_2O_{10}$ — a fost aflată, încă în 1866, de cercetătorul rus Zaleski care i-a numit *salamandrină*. Tot Zaleski a demonstrat, de altfel, că sub formă de preparat veninul rămâne activ timp de câțiva ani. Această constatare a fost confirmată și de cercetătorii anințiți mai sus care au făcut câteva serii de experiențe pentru a studia acțiunea nocivă a secreției glandelor seroase ale salamandrei asupra peștilor, reptilelor, păsărilor și mamiferelor. Experiențele pe crap și arătat că e de ajuns ca într-un acvariu cu acest sol de pești să existe câteva salamandre, pentru ca la început crapul să nu-și mai poată coordona mișcările, iar în scurt timp să moară de paralizie. O șopirlă *Lacerta agilis L.* care mușcă salamandra în zona cu glande veninoase pierie în numai 30 de secunde. O viperă obișnuită, *Vipera berus L.* moare, după o mușcătură asemănătoare, în circa patru minute, în timp ce salamandra pierie de veninul unei vipere abia după patru ore.

Acțiunea secreției conținute de glandele seroase ale salamandrei s-a dovedit, de asemenea, nocivă și pentru animale cu sânge cald. Un porumbel injectat subcutan cu o cantitate infimă de venin de salamandră moare în mai puțin de 30 de minute. Mamiferele

Pe „ceafa” salamandrei se disting unele cu venin

mici injectate cu acest venin mor în circa 10—13 minute.

Dar în afară de acțiunea lui nocivă, veninul de salamandră are și o puternică acțiune bactericidă. El poate opri, de pildă, evoluția bacilului Antrax care provoacă binecunoscuta boală cu același nume sau a vibriunii holerei. În sfârșit, în doze infime veninul de salamandră poate fi și un bun anestezic.

LINGVISTICA

Indo-europenii, o enigmă?

Când, în 1767, misionarul francez Coeurdoux a relevat analogiile dintre limbile latină, greacă și sanscrită, el a

trasat fără să știe, primele jaloane ale unui drum pe care în secolul XIX lingviștii aveau să se avinte cu un neînfrinat entuziasm. Un drum de-a lungul căruia trebuia lămurită originea unor popoare, care vorbesc toate limbi numite indo-europene. Iar faptul că aceste popoare apar răspindite din India și pînă în Irlanda este suficient spre a indica amploarea problemei.

La început totul a părut simplu: gramatica comparată oferea teorii cât se poate de seducătoare. Încă de la începutul secolului trecut lucrările lingviștilor au pus în lumină multe asemănări între limbile europene și asiatice. Aceste caracteristici comune au permis gruparea în aceeași familie lingvistică a limbilor indo-iraniane, armeană, albaneză, greacă, slave, germanice, italice și, în fine, celtice. După care au fost descoperite și alte limbi indo-europene, indeosebi hitita în Asia Mică, iar în Asia Centrală limbile numite „tokariene”. Din această mare fa-

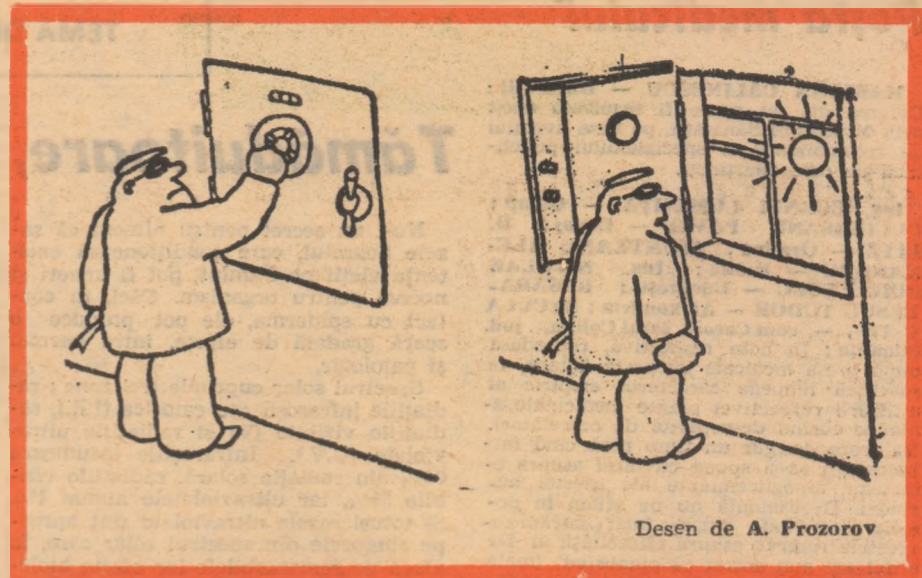
Deșertul muntos Ghazni (Afghanistan), unul dintre marile culoare de migrație a indo-europenilor

milie făceau parte și un număr de limbi azi dispărute ca frigiana, traca, ilira. S-a stabilit, astfel, în principiu că cuvîntul sanscrit „gava” corespunde cu latinul „bos” sau grecescul „bos”, toate desemnînd actualul „bou”. Calul, „asva”, reappare la latini sub numele de „equus” care, în greacă, se traduce prin „hippos”. Dar exemplele abundă: jugul, „iuga” în sanscrită, reappare în latină ca „iugum”, iar cuvîntul rege, în sanscrită „raja”, corespunde latinului „rex” sau galicului „rix”.

Plecînd de la aceste similitudini, ca și de la multe altele, o adevărată „anchetă polițistă” a permis reconstituirea, pas cu pas, a unei istorii ipotetice a Indo-europenilor. Studiînd oclusele (consoane care provoacă închiderea momentană a gurii), lingviștii au ajuns să distingă două mari grupe primitive de limbi pe care le-au numit „centum” (în latină) și „satem” (în iraniană). În prima au fost incluse limbile celtice, italice, germanice, greacă și hitita, iar în a doua cele indo-iraniane, slave, armeană și limbile baltice. Continuînd această uriașă dar pasionantă muncă, în a doua jumătate a sec. XIX s-a ajuns la elaborarea unui arbore genealogic al limbilor indo-europene. Mai mult, întrucît cine spune limbă spune popor, cercetările amintite au dus la asimilarea acestui arbore cu un arbore genealogic al popoarelor și civilizațiilor.

Ajunse aici, lucrurile au început însă să se complice. Unde trebuia căutată civilizația indo-europeană? De data aceasta era rîndul arheologiei să intervină. Dar aceasta n-a putut preciza încă o filiație arheologică corespunzătoare cu arborele genealogic lingvistic. Și nici cercetările antropologice n-au dat vre-un rezultat. Întrucît ele au revelat o mare varietate de tipuri fizice, care astăzi există în lăuntrul aceluiași popor și care, în neolitic, existau chiar în cadrul aceleiași civilizații. Apoi lingvistica a continuat să evolueze. A fost formulată o așa-numită teorie a undelor ce compară fenomenele lingvistice cu valurile mării care propagîndu-se se întretaie, se adună sau se anulează în funcție de locul de unde au luat naștere. Conform acestei teorii, anumite fenomene provenite din grupa centum ar fi pătruns, astfel, în grupa satem încît s-a spus că mai degrabă ar trebui să se vorbească de o „rețea genealogică”, în care crăcile învecinate n-au încetat să întindă rămurele unele către altele. Limbile — s-a afirmat — se pot metisa, unele popoare își pot abandona limba în favoarea alteia și apoi trebuie ținut seama și de schimburi, de adoptarea unor cuvinte făcînd parte dintr-un fond anterior menținut în noua limbă, de faptul că popoarele nu există în „stare pură”. După cum s-a mai întîmplat și ca dialectele să dispară în folosul unei singure limbi, ca în cazul limbii grecești. După cum se vede, problema e destul de complicată, iar teoriile au egalat numărul cercetătorilor.

Și atunci, ce rămîne din indo-europeni? Rămîne numai mitul unui popor, unei limbi, unui leagăn comun?

Desen de A. Prozorov

Nu, rămîn în primul rînd cercetările care atestă că aceste populații și limba lor n-au putut avea o origină unică. Ci au fost respectiv rezultatul a nenumărate întîlniri, schimburi și metisări cu popoarele întîlnite în migrațiile lor. Grație cercetărilor întreprinse, progresului cunoștințelor, orizontul în jurul indo-europenilor s-a lărgit. Astfel, acum, se mai știe despre indo-europeni cum au fruct în istorie. Presiunea lor a fost înregistrată pretutindeni: în India, Mesopotamia, Siria, Iran, Anatolia, Grecia... Prin aporturi succesive, infiltrații pacifice sau cuceriri, ei s-au răspîndit spre sud. Uneori n-a fost vorba decît de pătrunderi trecătoare, altele acestea au fost durabile, adică limba noilor veniți a izbutit să se impună. Un proces analog s-a desfășurat și în vest dar progresiv, în timp, influența indo-europenilor devenind predominantă prin efectul „repetiției”. Căci indo-europenii au reușit să se impună nu prin „invazie”, prin superioritatea numerică, ci prin forța și perenitatea structurii lor.

În concluzie, cercetătorii sînt de părere că e foarte posibil ca la origine limbile și popoarele indo-europene să fi fost nedeterminate încă, în curs de formare, fluide. După care, în anumite momente, sub efectul unor influențe care urmează încă a fi precizate, aceste fluide au început să se închege total sau în parte dînd naștere unei limbi, unui popor indo-european. Era momentul cînd într-un sector dat un grup se afirma, se distingea, se definea. Aceste cristalizări etalate în timp și spațiu ar fi dat naștere, încetul cu încetul, limbilor sanscrită, elină, latină, celtă și tuturor celorlalte limbi indo-europene.

COSMONAUTICA

Imponderabilitatea găurește ciorapii

Cum acționează organismul uman la starea de imponderabilitate? Cel mai competent răspuns îl pot da, firește, cei care au trăit-o — nu numai în „laborator”, ci în condiții naturale. Adică în Cosmos Cosmonautul V. Sevastianov, care a făcut parte din echipajul navei „Soiuz-9” a descris astfel într-un recent articol câteva din încercările mai importante prin care trece un cosmonaut în starea de imponderabilitate.

Cele mai neplăcute sînt tulburările aparatului vestibular — prin intermediul căruia omul percepe direcția de mișcare în spațiu și accelerația. Se știe că și legănarea valurilor poate provoca tulburări funcționale. Dar tulburările provocate de imponderabilitate de zbor în aparate în care „dusumeaua” și „tavanul” devin noțiuni convenționale sînt mult mai grave. În aceste condiții, aparatul vestibular este la început total scos din funcțiune, dacă ne putem exprima așa. Iar cosmonautul nu-l mai rămîne decît să fie cu ochii în patru și să aștepte momentul cînd se va adapta noilor condiții.

Imponderabilitatea influențează, într-un fel sau altul, toate organele. Reacțiile unora din ele trec neobservate — ca de pildă, cele ale inimii, care după o lungă perioadă de zbor își modifică volumul sau cele ale scheletului, care pierde o anumită cantitate din sărurile de calciu. Alte organe, în schimb, capătă proprietăți noi, surprinzătoare. Picioarele, de pildă, devin un mecanism comod de dirijare a trupului. Andrian Nikolaev,

alt membru al echipajului navei „Soiuz 9” spunea despre ele că ar fi parcă două cozi. Întrucît în Cosmos omul nu umblă ci plutește în prima perioadă mișcările n-au precizie. Cosmonauților le e greu să-și dozeze forța de împingere care să-i poarte spre țel. Încît uneori rămîn suspendați într-un punct și citva timp nu reușesc să ajungă acolo unde vor sau se năpustesc asupra pereților cabinei cu tot trupul.

V. Sevastianov își amintește, de pildă, cum, tot agățîndu-se de pereții cabinei, a observat la un moment dat că ciorapii de lînă — în care stătea mai tot timpul, căci numai rareori îmbrăca o încălțăminte ușoară — erau roși, aproape găuriți. În dreptul degetelor mari, pe partea care venea mereu în contact cu o suprafață de reazem.

Dar minima încordare a mușchilor în cursul deplasării prin cabină nu este suficientă pentru a preveni atrofia lor. Așa se explică de ce în primele trei ore după revenirea pe Pămînt cosmonauții de pe nava „Soiuz-9” n-au putut umbla. De vină era nu numai slăbiciunea din picioare, ci mai ales faptul că organismul „uitase” de coordonarea mișcărilor, pierduse reflexele mersului. În primele clipe, chiar poziția culcat li se părea chinuitoare: îi dureau mușchii, patul li se părea neobișnuit de tare. Da-

V. Sevastianov la un antrenament al aparatului vestibular

că făceau mișcări mai brusce aveau impresia că organele interne se loveau între ele. Simțeau nevoia să stea cu picioarele în sus. Somnul, atît de dulce în stare de imponderabilitate, nu le mai asigura liniștea mult rîvnită. Ci li se părea mai degrabă un „surrogat” de odihnă, al odihnei din Cosmos cînd aveau senzația destinderii totale a întregului organism. Cînd cosmonauții au povestit specialiștilor despre cea mai comodă poziție de somn în imponderabilitate — cu șira spinării încovolată și genunchii ușor îndoiți și desfăcuți — specialiștii au conchis că aceasta este cea mai convenabilă poziție pentru circulația sîngelui în organism.

Dar starea de imponderabilitate duce și la deprinderea în Cosmos a unor obiceiuri ciudate ca de pildă, o nouă „atitudine” față de obiecte. În scurt timp cosmonautul învață să frîneze deplasarea obiectelor să le ancoreze. Și învață atît de bine acest lucru, încît o dată revenit pe Pămînt nu se poate dezbăra ușor de ciudata deprindere. La unul din primele prinzuri după aterizare, V. Sevastianov s-a surprins la un moment dat tînd în același timp în mînă, bine fixate între degete, furcuțu, cuțitul, pîinea, mirodeniile și cîteva alte obiecte care în mod normal ar fi trebuit să stea pe masă.

Poșta medicului

MARIANA CALINESCU — București: Cererea dv. nu poate fi rezolvată decât prin Ministerul Sănătății, pe baza avizului de recomandare al specialistului policlinicii de care aparțineți.

Ing. CORNEI LUMINIȚA — Galați: **CUCIUREANU PAVEL** — Lugoș; **D. LITZ** — Oradea; **MUNTEANU ALEXANDRU** — Brăila; **Ing. NICOLAE BUICULESCU** — București; **BAȘARA-BESCU TUDOR** — Alexandria; **NECULA C-TIN**, — com Cocora, satul Colilia, jud. Ialomița: În nota respectivă, produsă după presa medicală de peste hotare, se specifică limpede caracterul empiric al utilizării respectivelor plante medicinale, abia de curând descoperite de cercetători. Va trece desigur un timp până când farmacologii să-și spună cuvântul asupra efectelor hipoglicemice ale acestei buroi. Deocamdată nu ne aflăm în posesia unor date noi, așa încât păstrăm cuvenitele rezerve asupra eficacității ei. De altfel am mai arătat că plante cu unele efecte hipoglicemice, cum este rădăcina de clococean (brusture), cresc și în țara noastră, fără să înlocuiască însă bineînțeles clasicul tratament cu insulină.

ION LECA — Deva: 1) Citiți răspunsul dat sub Cornei Luminița — Galați ș.a. 2) Scotoamele (petele și punctele negre) care apar în câmpul vizual pot avea diferite cauze, dintre care unele oftalmologice, altele extraoculare. Noi sistem înclinăm să le punem pe seama oboselii vizuale (astenopie) determinată fie de specificul profesiunii dv. fie de dioptrii necorespunzătoare ale ochelarilor. Eliminarea lecturii seara, la lumina electrică, comprese cu ceai de mușețel pe ochi și instilații intraoculare cu Extract total de ochi pot înlătura acest neplăcut simptom.

V. NICOLAESCU — Bacău: Euglucos (Boehringer) este din punct de vedere chimic un glibenclamid, preparat antidiabetic din clasa derivaților de sulfoniluree. Un echivalent este produsul Daonil (Hoechst) Atragem însă atenția că medicamentul nu se recomandă a fi administrat bolnavilor cu diabet zaharat insulinodependent și nici acelorora cărora numai regimul alimentar le poate asigura nivelul normal al glicemiei.

C. C. R. — Reșița: **Glutarom** este un produs farmaceutic pe bază de acid glutamic, un aminoacid cu rol tonic în metabolismul glucidic și protidic nervos, hepatic. Aceste însușiri îl recomandă în special în stările de depresiune psihică, surmenaj intelectual, slăbirea memoriei. Doza zilnică este de 8—10 drajeuri pe zi repartizate în trei prize.

B. TUDOR — com. Nămolosa, jud. Vrancea: Raporturile O.M.S. citează fumatul ca unul dintre principalii factori cancerigeni. Fiește că se poate trăi și până la 80 de ani pușind din țigară, dar — ca să-l cităm pe celebrul poet latin Martial — „non est vivere, sed valere vita”, sau cum ar veni pe românește „nu-ți totul să trăiești ci să fii și sănătos”. Prin urmare, cu voință și... cu (sau fără) „ovăzul” d-ruului Anand din rețeta publicată în nr. 12 al revistei noastre, abandonaj fumatul!

MUTU NICOLAE — Cimpina: Ne pare bine de folosul pe care îl aduc articolele de dietetică publicate în pagina noastră medicală. Din curs sugestiilor dv., vom publica în curând un articol despre „ou — aliment complet”.

P. MIRCEA — Carag-Severin: Singurătatea este o boală? Cum se poate trata? ne întrebați dv. Mizantropia este o trăsătură de caracter care poate deveni o nevroză. Un străvechi dicton spune astfel: „Val de cel ce-l singur, căci dacă va cădea nu va fi nimeni să-l ridice!” Solipsismul dv. este rezultatul unei decepții sentimentale, dar aceasta nu trebuie să vă știrbească încrederea în dragoste, în cinste, în omenie. O sugestie: ce-ar fi să folosiți prilejul pe care vi-l oferă noua noastră rubrică „Correspondență sentimentală”? Succes!

MILOTEANU D-TRU — București: Electromiograma (EMG) este înregistrarea activității electrice ce însoțește activitatea musculară, în timpul căreia se produce în mușchi modificări structurale, biochimice, termoenenergetice, bioelectrice etc. Înregistrarea biopotențialelor de acțiune musculară, care se face cu ajutorul unei aparaturii speciale moderne (existentă la Institutul de neurologie și Institutul de fiziologie normală și patologică al Academiei de Medicină) permite diagnosticul și prognoza unor procese patologice neuromusculare: atrofii musculare miopatii, leziuni encefalice motorii etc., tulburări generale endocrine și metabolice (tetanie, nevrte diabetice etc.). Ea s-a dovedit utilă în cercetările de psihofiziologie, de fiziologie a muncii și a sportului, permițând stabilirea unor indicatori obiectivi ai gradului de antrenament și oboselii musculare. Electromiografia nu înlocuiește și nu trebuie confundată cu electrocardiografia (EKG) care este numai înregistrarea activității electrice a inimii și servește la stabilirea diagnosticului în afecțiunile cardiace.

S. O. S. — Călărași — Nu rețese din scrisoarea dv. dacă electrocardiograma a confirmat existența unei afecțiuni cardiovasculare. În eare caz, Vatra Dornei sau Covasna sînt stațiunile balneoclimaterice indicate.

(Continuare în pag. 11 a)

TEMĂ DE SEZON

Tămăduitoare, dar și nocive!

Nu-i un secret pentru nimeni că razele Soarelui, care condiționează existența vieții pe Pământ, pot fi uneori și nocive pentru organism. Căci, în contact cu epiderma, ele pot produce o scară gradată de efecte, între normal și patologic.

Spectrul solar cuprinde trei zone: radiațiile infraroșii sau calorice (I.R.), radiațiile vizibile (V) și radiațiile ultraviolete (U.V.). Infraroșii însumează 64% din radiația solară, radiațiile vizibile 35%, iar ultravioletele numai 1%. Și totuși razele ultraviolete sînt aproape singurele din spectrul solar care, în afară de remarcabilele lor efecte biologice asupra organismului uman, au și o acțiune nocivă mai ales asupra pielii, provocînd un întreg grup de afecțiuni numite **fotodermatoze**.

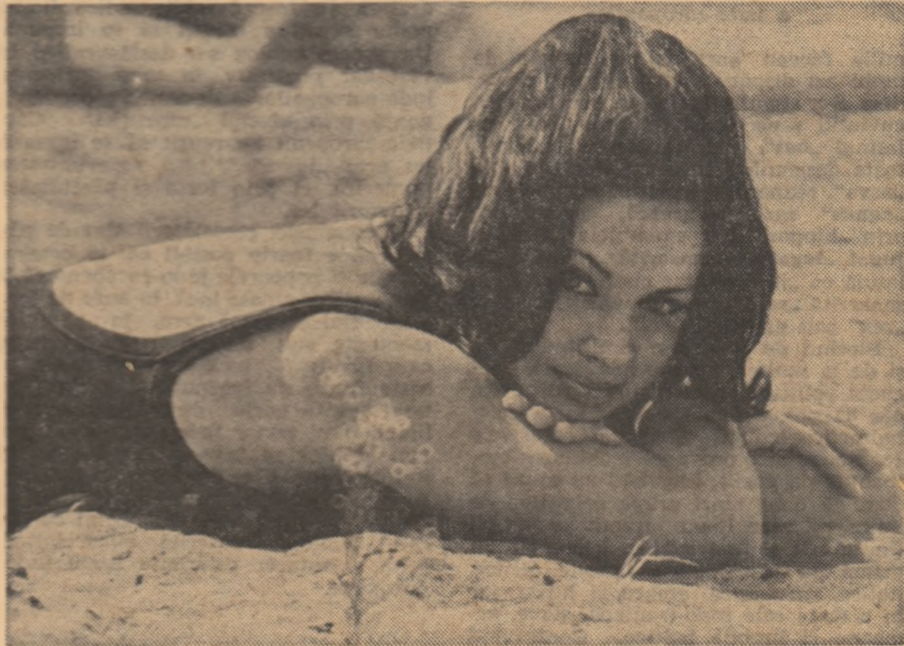
Cuprinse între 400 și 280 de milimicroni, razele ultraviolete se împart în trei grupe: ultravioletele A — cu cea mai mare lungime de undă (400—320 milimicroni) — sînt și cele mai puțin active; ultravioletele B (320—280 milimicroni) și C (280 milimicroni și chiar mai scurte) sînt biologice cele mai active. De fapt, ultravioletele scurte (U.V.C.) nu pot fi găsite în radiația solară ajunsă la suprafața pămîntului, dat fiind că sînt absorbite de ozonul din straturile înalte ale atmosferei. De aceea sînt mai ales produse de diferite aparate electrice utilizate curent în fi-

matilor, hemoglobinei, leucocitelor și trombocitelor din sînge, ale vitezei de sedimentare, ale electroliților, tulburări nervoase, precum și tulburări în activitatea hormonală a unor glande endocrine, ca hipofiza și tiroida, ceea ce contraindică băile de soare în hipertiroidism etc.

Ținînd deci seama de efectele adeseori negative pe care le pot avea asupra organismului razele Soarelui, **helioterapia** trebuie să respecte anumite reguli de expunere.

Se știe că la mare razele solare cele mai puternice apar aproape de amiază, în jurul orei 12, cînd radiația este de circa patru ori mai puternică decît la ora 6 dimineața. Dar la amiază razele solare sînt greu suportate, din cauza intensității radiațiilor calorice. De aceea helioterapia se va practica dimineața, între orele 8 și 11.

Sensibilitatea pielii la ultraviolete este în funcție și de anotimp: primăvara și iarna este mai mare, iar toamna și vara mai mică. Există apoi o diferență între sensibilitatea tegumentelor la indivizii bruni și la blonzi, precum și între o regiune tegumentară și alta. Astfel, pielea feței, pieptului, abdomenului și spatelui este mai sensibilă. Regiunea brațelor și cea laterală a toracelui au o sensibilitate cutanată ceva

Băile de soare trebuie deci cu grijă drămuite

zioterapie; ele au o evidentă activitate fotochimică și o recunoscută acțiune bactericidă.

Producînd vazodilatație și edem — **eritemul solar** fiind și prima manifestare epidermică vizibilă după expunerea la ultraviolete — aceste radiații au un rol însemnat în sinteza vitaminei D, motiv pentru care sînt un important mijloc profilactic împotriva rahitismului la copii. Energia radiantă absorbită de organism, care produce căldură, ionizări etc., joacă un rol important în potențarea unor procese biologice favorabile bunei dezvoltări a organismului. Indicațiile terapeutice ale ultravioletoilor, bazate pe acțiunea lor antiinflamatoare, antinevralgică și desensibilizantă, sînt: unele nevralgii și nevrte cronice, unele dermatoze (foliculite, abcese, hidrosadenite psoriazice etc.), astmul bronșic. Iradierile generale intensifică reacțiile de apărare ale organismului, avînd și o acțiune de tonificare a convalescenților, anemicilor, subnutriților, debilitaților.

Dar, o dată cu aceste efecte biologice pozitive, observații experimentale și clinice au dovedit și nocivitatea ultravioletoilor, mai ales rolul lor cancerigen. Prin cercetări pe șoareci și șobolani s-au obținut tumori, după expuneri la ultraviolete sau lumină solară pînă la 600 de ore, în procent de 100%, cu localizare pe regiunile fără păr, mai expuse acțiunii directe a razelor solare. Mecanismul prin care ultravioletele stimulează carcinogeneza este complex și neelucidat încă. Se pare însă că, sub acțiunea radiațiilor de ultraviolete medii, mai puțin brutale dar prelungite, la nivelul tegumentelor descoperite se produc degenerări dermoepidermice care duc la o hiperkeratoză descuamativă și la scleroză dermică, considerate ca leziuni cutanate precanceroase.

În anumite condiții, iradierile prelungite pot produce modificări ale he-

mai mică, dar mai importantă totuși decît aceea a gîtului și coapselor.

De aceea, în cursul băilor de soare este bine să se aplice următoarea metodă: se iradiază de la început tot corpul cîte 3—5 minute pe față și pe spate, se acoperă corpul cu un cearșaf și după 10—15 minute se repetă iradierea, apoi iar se acoperă 5 minute, pentru ca după pauză să se repete iradierea pentru a 3-a oară. A doua zi se cresc expunerile cu 1—3 minute și la fel se procedează și în zilele următoare, mărînd timpul de expunere pe față și pe spate pînă se obține o pigmentare de protecție suficientă, cînd se poate rămîne la soare fără a mai face intreruperile.

PARAZITOLOGIE

O boală... „mascată”

Lambliaza (giardioza) este o boală parazitară frecventă, provocată de **Lambliia (giardia) intestinalis**, un protozoar din clasa flagelatelor. Dar nu numai frecvența ei, care o situează în „ierarhia” parazitozelor pe locul imediat următor oxuriazelii, cere să fie bine cunoscută, cît mai ales „măștile” sub care se poate ascunde boala sau, cum se spune în termeni medicali, **polimorfismul ei clinic**.

Într-adevăr, lambliaza se poate manifesta sub formele cele mai variate: ulcer gastroduodenal, gastroduodenită

esculap
esculap esculap
sculap esculap escula
lap esculap esculap esu
esculap esculap esculap
culap esculap esculap escu
p esculap esculap esculap e
sculap esculap esculap escula
lap esculap esculap esculap e

cronică, colecistopatie, colită, enterită, apendicită etc. Și cum infestația cu lamblii nu determină un sindrom clinic bine conturat, această suferință poate fi etichetată în mod eronat, chiar de medici experimentați, drept o afecțiune digestivă, dintre care cele citate sînt numai cîteva exemple.

În general, tabloul clinic al lambliazei este dominat de tulburări digestive și nervoase. Tulburările digestive sînt în majoritatea cazurilor: dureri în epigastru, în abdomenul drept, în flancuri sau difuze; balonări, grețuri, vărsături postprandiale; anorexie; regurgitații, hipersalivație; scaune moi și frecvente sau flatulență și constipație.

Dintre tulburările nervoase cităm nervozitatea și diferite tulburări psihice: cefalee, insomnia, astenie.

Mai rar se pot întîlni și alte simptome: deficit ponderal (scădere în greutate de la 5—15 kg), urticarie, amețeli, dureri articulare, dureri precordiale, crize de tetanie.

Diagnosticul este pus prin examen microscopic efectuat din sedimentul duodenal și biliar (extras prin tubaj duodenal) care pune în evidență forma vegetativă a lamblii (chisturi).

Pînă nu de mult, tratamentul se făcea cu atebriină 0,30 g, pe gură, zilnic timp de 5 zile sau atebriină introdusă prin sondă duodenală. Rezultatele nu erau însă întotdeauna favorabile.

Acum există un medicament comod și eficace: Metronidazolul. Schema cea mai utilizată este următoarea: cîte o tabletă de 250 mg de două ori pe zi (după masa de prînz și de seară) timp de 10 zile. O altă schemă prevede la adult cîte 3 comprimate/zi în primele 3 zile și cîte 2 comprimate în următoarele 5—6 zile. După o pauză de 20 de zile, pentru siguranța efectului, se mai repetă cura de mai sus respectînd aceleași doze.

La copii, doza de Metronidazol este calculată în raport cu greutatea și nu trebuie să depășească 0,02 g/kilocorp. Nu se vor da deci 2 cpr/zi (500 mg) decît la copiii care au ajuns la 25 kg greutate, ceea ce se realizează în jurul vârstei de 8 ani. La 6 ani și respectiv 20 kg se vor administra numai 3 jumătăți de comprimat/zi; cura va dura 8—10 zile.

Medicamentul este în general bine tolerat de bolnavi și eficacitatea lui a fost verificată prin controlul microscopic al lambliilor în sucii duodenal și biliar.

Rezultatele tratamentului cu Metronidazol (și chiar cu atebriină) sînt și mai bune dacă se asociază concomitent antibioticul **Stamicin** în doze de 1—4 cpr/zi, în raport cu vîrsta.

Un alt medicament de bază în tratamentul lambliazei este Furazolidonul, care se prezintă sub formă de comprimate de 0,100 g sau de sirop conținînd 0,050 g pe linguriță. Doza nu va trebui să depășească 7,5 mg/kilocorp, iar durata unei cure de tratament nu trebuie să fie mai mare de 14—21 zile.

Adaptare
Desen de Z. Polinger

FRANȚA

Mont Blanc sau vraja muntelui

Mont Blanc este stîlpul de sprijin al Europei. Ce înălțime are: 4807 sau 4810 metri? Unde-i picul cel mai înalt? În Franța sau în Italia? Dar ce importanță au, la urma-urmei, toate acestea? Mont Blanc e mai presus de orice discuții. Piramida-i de piatră se înalță deasupra a șapte văi. Este o adevărată țară, populată de oameni care vorbesc aceeași limbă și au aceeași înfățișare. Fețele și inimile lor sînt modelate de ger și arșiță, de vînturi și furtuni, de muncă și greutate — pe scurt de ceea ce-i înrudește pe toți muntenii de pe glob.

În 1965, a intrat în funcțiune un tunel cu o lungime de 11,5 km săpat sub Mont Blanc. Se spune că, întrebând ce părere are despre importanța tunelului, un păstor a răspuns scurt: „O să ne putem vedea mai des“. Atît și nimic mai mult. Suma de cîteva miliarde de franci cheltuită numai pentru ca „să ne vedem mai des“ nu i se părea prea mare. Noua cale de trecere pentru automobile, sporirea numărului de turiști și, ca rezultat direct al acestui lucru, impulsivitatea activității economice n-aveau nici o însemnătate pentru el. Nu, el nu vedea atît de departe sau, mai exact, vedea mai departe și mai bine decît economiștii. Căci pentru el tunelul era un simbol al prieteniei între oameni, ceea ce, de fapt, e mai important decît considerentele de orice alt ordin.

Dar să ne întoarcem la Mont Blanc, la văile lui, atît de deosebite și totuși atît de asemănătoare, pînă cînd nu e prea tîrziu. Căci deocamdată regiunea mai are ceva comun și anume vechile-i tradiții legate de economia specific montană; sub influența turismului, alpinismului și a diverselor sporturi de iarnă, ele își schimbă însă treptat caracterul, ba chiar sînt amenințate cu dispariția.

În valea Chamonix, de pildă, turismul a alungat viața agricolă patriarhală; sunetul tălăngilor care însoțea turmele ce înaintau încet spre pășuni a amuțit pentru vecie. Numai în cîteva văi se mai poate vedea ceva din ceea ce zeci de secole n-au izbutit să schimbe: firea oamenilor.

Șapte văi, 71 de ghețari și 400 de creste

Dar să nu considerăm Mont Blanc-ul numai ca pe cel mai înalt masiv muntos din Europa, făcut parcă anume pentru stabilirea de recorduri sau ca pe o Mecca a alpiștilor. Mont Blanc este în primul rînd suveranul care hotărăște și repartizează vremea în cele șapte văi ale sale și în alte șaptezeci care se ramifică de acolo în toate direcțiile. Mult timp omul a trebuit să i se supună, să se adapteze climatei sale cu veri foarte scurte și ierni nesfîrșite. Mai întii, locuitorii își agonisneau traiul din vinătoare, apoi au început să se îndeletnicească cu creșterea animalelor, dar treptat au renunțat la aceste ocupații sănătoase, care nu le aduceau însă bogăție. Pentru a supraviețui, au trebuit să coboare în văi. Acum însă se petrece un proces migrator invers; locuitorii din văi urcă în munți.

Să aruncăm totuși mai întii o privire din avion asupra muntelui. Avionul poate face, într-adevăr, minuni. Cînd e cer senin, de la 12 000 metri

înălțime, de pildă, se văd în același timp Pirineii și Alpii dominați de Mont Blanc. De cele mai multe ori, însă, de la mare altitudine masivul se înfățișează doar ca un aisberg de proporții monstruoase, care plutește parcă pe valurile nesfîrșite ale unui ocean de nori. Trandafiri la răsăritul soarelui și incendiar deseori la asfințit, Mont Blanc iese întotdeauna cel dintii înaintea astrului zilei și-l însoțește pînă cînd acesta își incheie călătoria pe firmament. Din depărtare Mont Blanc pare ireal, o năluca aeriană. Cu totul altfel arată însă de la bordul unui mic avion turistic, care zboară cît se poate de jos deasupra ghețarilor masivi și a piscurilor lor. Dacă pilotul își cunoaște bine meseria, călătorii pătrund

La poalele Alpilor

într-o lume accesibilă multă vreme numai alpiștilor. Întregul masiv Mont Blanc, cu cele șapte văi ale sale, cei 71 de ghețari și 400 de creste le apar în toată măreția și splendoarea lor. Călătorii văd astfel uriașul odihnind la picioarele lor și-i pot simți răsufierea.

Dar dacă renunță la orice mijloc de transport și se sprijină numai în alpenstock ca pelerinii în toiag, cutezătorii se lansează într-o ascensiune nesfîrșită, intrucît de fiecare dată ea este nouă pentru cei ce o fac și pentru că o viață întreagă nu-i de ajuns spre a escalada toate piscurile muntelui. Dar alpinistul cel mai umblat rămîne tot neștiutor chiar după ce cutreieră întreg masivul — de jos în sus, de jur-împrejur și în interior — dacă nu-i vizitează și văile. Căci trebuie neapărat să ia contact cu locuitorii văilor, să le asculte vorba zgîrcită, povestirile molcome, să le cunoască munca, să vadă cum pasc vitele, cum își seamănă și strîng recolta. Numai în felul acesta poate afla de bătaii crîncene cu zapada și ghețurile, de vinătoarea de animale greu de prins: capre negre sprintene ca vîntul și țapi grei ca piatra, dar luți ca diavolii și buni cățărațori, cocoși de munte, cerbi neastîmpărați...

Atenție, însă, oaspeți ai Mont Blanc-ului! Cu munții nu-i de glumă. Mulți turiști vin acolo arborînd un zîmbet sceptic de oameni foarte umblați. Mai întii fac parcă Mont Blanc-ului concesia de a-l admira, dar curînd se întimplă un lucru neașteptat: deși încearcă să se împotrivescă atracției pe care muntele o exercită asupra lor, treptat se lasă cucerii, sfîrșesc prina ceda, cad în capcana lui, își dau seama că nu pot trăi fără el. Orice împotriviare ar fi zadarnică. Fiecare pas, fiecare gest, orice mișcare nu

fac decît să intensifice această vrajă și puterea exercitată de munte asupra lor. După încercări inutile de a evada, omul se întoarce la munte cu căința în suflet. Căci Mont Blanc și tot masivul lui este cel mai frumos, mai divers, mai atrăgător și mai misterios munte din lume; așadar, ferțiți-vă de el!

Aristocrația ghizilor

Mulți scriitori și călători, între care unii foarte celebri — ca Goethe, Dumas și Hugo — au fost de părere că ascensiunea pe Mont Blanc trebuie începută din valea Arve. Aceasta îl pregătește pe călător pentru ceea ce va urma. Acolo, imensul munte alb se ascunde îndărătul norilor, nu se vede, dar totul vorbește de prezența lui.

Dintre cele șapte văi ale Mont Blanc-ului numai una, Mont Joie, dă într-o cîmpie. Are un nume frumos: Muntele bucuriei. Întreaga vale este străbătută de vechiul Drum al Romei, construit acum două milenii. Cîndva,

naștere un lac. Apele și-au săpat o albie subterană după care, biruind piedicile, au țîșnit la suprafață. A fost un adevărat miracol că locuitorii n-au avut prea mult de suferit.

Din valea Veni se pot vedea primejdioasele trasee numite „Para“, „Sentinela“ sau „Drumul maiorului“, care duc spre cel mai înalt defileu din Europa. Aceste trasee au fost străbătute mai întii de niște celebri alpiști englezi. Exemplul lor a fost apoi urmat de cei mai buni alpiști ai lumii. Dar traseele au o tristă faimă din cauza unor grave accidente.

Valea Ferret este atît de frumoasă, aproape feerică încît ești înclinat parcă să te îndoiești că există aieva. Patriarhalul coexistă într-însa pașnic cu grandiosul, idila cu drama. Pe cîmpiile alpine pasc mari cirezi de vaci. Acolo se prepară delicioasa brînză Gruyère.

Încadrat de o pădure deasă — care amintește de cele canadiene — doar rareori intreruptă de petele albe ale unor pajști, lacul Champex este parcă încastrat în munte. Spre deosebire de Ferrêt, valea Champex este o adevărată operă a turismului triumfător. Acolo locuiesc frații Crétaix, ghizi de meserie, care au cunoscut perioada de început a alpinismului. Ei au fost primii alpiști care au escaladat piscul Javelle. Dar au făcut-o în ascuns, sperînd să-și cucerească celebritatea. După ei, vestitul ghid Javelle, convins că el era cel dintii cuceritor al piscului, a găsit acolo, spre stupefacția lui, o cutie de conserve — dovadă că cineva i-o luase înainte. Acest cineva a fost căutat mult timp, dar fără rezultat. Temîndu-se de minia marelui ghid, frații Crétaix au mărturisit abia după cîteva luni că ei escaladaseră muntele. Toate acestea s-au petrecut la sfîrșitul secolului XIX. „Am fost rugat să accept ca piscul să poarte numele d-lui Javelle, a declarat acum cîteva ani cel mai mare dintre frați, și am primit cu plăcere“.

A șaptea vale, Chamonix, poate fi bine văzută din trecătoarea Balme. Numai după ce admiră această feerie, turistul poate socoti încheiată vizitarea împrejurimilor Mont Blanc-ului.

Privit din valea Chamonix, Mont Blanc îi poate induce în eroare pe neavizați. Întrucît acolo are un aer pașnic. Nu amintește de fel de Himalaia, ci seamănă mai degrabă cu o piscă cu spinarea îndoită, o mare piscă albă cu coada atîrnîndă și ghearele ascunse. Dar atenție! E bine să ne ferim de minia lui și să fim cu ochii în patru! Căci adesea se poate întimpla ca în vale să fie vreme frumoasă, iar acolo sus să se consume o tragedie. Un norișor care, văzută de jos, pare anemic, poate distruge sus vieți omeniești. Așa arată Mont Blanc la Chamonix; un decor de teatru pe fundalul căruia se poate petrece o dramă.

Istoria cuceririi Mont Blanc-ului a început în 1786, cînd doi francezi — Jacques Balmas și doctorul Paccard — au escaladat unul din piscurile sale.

În anul următor, un explorator francez a repetat performanța, făcînd și cîteva măsurători. Primul club alpin a fost organizat la Chamonix de niște alpiști englezi. Dar istoria cuceririi muntelui a consemnat și numele unor femei. Primele nume care trebuie citate sînt: Marie Paradie (țărăncă, 1808) și contesa Henriette d'Angeville; aceasta din urmă a escaladat unul din piscuri în fruntea unui grup alcătuit din șase ghizi și șase hamali. Pe urmele lor au urcat apoi pe celebrul Mont Blanc multe alte reprezentante ale sexului slab.

Cu timpul telefericul a dat omului posibilitatea să cunoască mai ușor și mai de aproape muntele. Datorită lui, oameni care, uneori, n-au nici cea mai vagă idee despre munte, pot acum ajunge repede, fără nici o pregătire, într-o lume plină de mister. Așa se face că pe Mont Blanc e o circulație amețitoare în ambele sensuri: în sezonul de vîrf muntele e urcat și coborît de circa 5000 de oameni pe zi. Încă în 1957, piscul de sud a fost urcat de 200 000 de inși, dintre care nici a sută parte nu erau alpiști autentici. Dar oricum, milioane de oameni se pot pretinde acum cunoscători ai tainelor muntelui.

Așadar, marele public are acces în primele rînduri ale unui teatru dramatic de munte. Și într-adevăr, acest public privește munții prin prisma unui spectator care admiră un spectacol. Iar competența lui în materie de alpinism amintește de aceea a surorților care alcătuiesc la o halbă de bere, componenta echipelor naționale de fotbal sau hochei pe gheață.

Indiferent de mobilurile de care sînt împinși într-acolo, toți cei ce urcă Mont Blanc-ul trebuie să-și plece însă cu venerație capul în fața uriașului alb, care-și are logiea lui și cheamă neconținut oamenii de la cîmpie sus către înălțimi, către piscuri.

(După „Vokrug sveta“)

globul
globul globul
globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul

De la valsuri, la cha-cha-cha. Concurs de dans la Aşhabad

Foto : A. Guseinov

PE MALURILE SIR-DARIEI

O uniformă de aur

Arheologii au acum mult de lucru la Alma-Ata. În locuri de mult explorate, socotite epuizate, au fost găsite comori inestimabile. Aproape de porțile capitalei kazahe, în orașelul Alma-Ata-Isik, a fost dezgropat un mormint neobișnuit compus dintr-un cavou cu o cupolă în vîrf și dintr-un labirint subteran. El adăpostea veșmintul de gală al unui războinic și șef de trib din secolele IV—III î.e.n. Pe o dubură din piele sau pînă — distrusă în cursul vremurilor — fuseseră cusute sute de plăcuțe de aur lucrate cu măiestrie. Din așezarea plăcuțelor arheologii au dedus că sub acest „caftan” seful tribului purta o cămașă de mătase și un pantalon bufant din același material. Plăcuțele ajung pînă la 3 cm lungime.

În același mormint arheologii au mai găsit arme și vase, dăruite șefului de trib pentru călătoria sa în eternitate. Printre vase se află câteva căni de lut simple, dar de mare importanță, pentru că nu au fost modelate cu mina, ci pe roata olarului. Alte piese — valoroase îndeosebi prin lucrătura lor — sînt o cupă și o lingură de argint cizelate, ea și o oglindă de bronz. În total au fost scoase la lumină peste 4 000 de obiecte, din care majoritatea de aur.

Această descoperire este unică. Arheologii kazahi o compară cu celebra descoperire, de către arheologul englez Carter, a mormintului faraonului egiptean Tutankamon. Căci ea aduce lămuriri asupra obiceiurilor populației saki și a gradului înalt de cultură pe care îl atinsese. Istoria triburilor saki urcă în trecut pînă în secolul VIII î.e.n. Istoricii greci Herodot și Strabon au cunoscut existența lor și au lăsat relatări despre ei. Iar Dionisie, un geograf din secolul II e.n., care a folosit numeroase izvoare demne de crezare, scrie că de-a lungul fluviului Iaksart (actualul Sir-Daria) trăiau saki „care dintre toți arcașii lumii minuiu cel mai bine arcul și săgeata”. Pînă și Alexandru Macedon, care s-a angajat în luptă cu ei, a suferit o înfringere.

AȘA SÎNT VREMURILE

Urșii și... diplomația

Dacă vreun înaintaș de-al nostru, nu de acum o sută de ani, ci chiar de acum câteva decenii numai, ar învia din morți și ar citi cît se face și cît se scrie astăzi despre protecția animalelor sălbatice ar fi desigur uluit. Dar aceasta-i realitatea! Omul modern a înțeles că, pentru menținerea echilibrului ecologic, grija pentru fiarele sălbatice trebuie s-o egaleze aproape pe aceea pentru prietenele noastre, animalele domestice.

Așa încît ne vedem și noi nevoiți să revenim la urșii albi, de care ne-am ocupat foarte recent. Căci au început să fie publicate primele date despre un recensămînt organizat de Uniunea internațională pentru ocrotirea naturii și a resurselor naturale spre a se putea răspunde la întrebarea: cîți urși albi există astăzi pe glob? Uniunea a constituit în acest scop un grup special care cuprinde savanți din U.R.S.S., S.U.A., Canada, Norvegia și Danemarca, adică din toate țările care au acces în Arctica.

După cum anunță ziarul „Sovetskaia Rossia”, în U.R.S.S., numărătoarea urșilor albi a fost organizată cu multă minuțiozitate, făcîndu-se apel la sprijinul aviației polare. Zborurile făcute timp de cîteva primăveri de avioane care urmau același itinerar — cu o lungime de circa 30 000 de km — coroborate cu constatările făcute de cercetările efectuate la sol permit acum să se afirme că pe teritoriul U.R.S.S., ar trăi circa 4 000 de urși, iar în total pe glob aproape 10 000.

Există, însă, oare, printre urșii albi grupuri sau populații, cum spun zoologii, care bîntuie regiuni bine determinate? Pentru a putea ști e nevoie ca un număr cît mai mare de animale să fie capturate, marcate și apoi lăuate în libertate (Ceea ce nu-i deloc simplu cînd e vorba de urși albi!) Deocădată, au fost marcați și ulterior lăsați în libertate cîteva sute de urși. Unii dintre ei au fost uciși de vînători, alții au fost prinși din nou, încît s-au adunat și în această ordine de idei o sumă de date preliminare.

În același timp se iau măsuri pentru protejarea frumoaselor, dar deloc pașnicele animale. În U.R.S.S. vînarea urșilor albi a fost interzisă, de pildă, încă din 1956. Dar măsurile pe scară națională nu sînt suficiente. De aceea se socotește că vor trebui încheiate acorduri internaționale pentru protejarea acestor interesante specii aflate pe cale de dispariție.

— Nu vă supărați..

ÎN 1049

Ana, fiica lui Iaroslav, regina Franței

Senlis este un orașel aflat la vreo 40 km de Paris. Intemeiat de romani, el este socotit astăzi un adevărat muzeu în aer liber al istoriei Franței. Într-adevăr, acolo l-au ales, în 987, nobilii pe Hugo Capet rege al Franței. În secolul XV orașul a fost cucerit și ocupat de englezi. Dar la apelul orășenilor, Ioana d'Arc l-a izgonit pe invadatori.

Printre multele monumente din Senlis se remarcă și o mică biserică ridicată pe fostul amplasament al străvechii mănăstiri Saint Vincent. Se spune că această bisericuță a fost întemeiată de o principesă din depărtatul Kliv. Dar cum a ajuns atunci o prințesă ucraineană aflată de departe, în Franța, ridicînd și un lăcaș de închinăciune?

În ziua de 14 Florar a neuitatului an 1049 — scriu bătrîne cronici — Ana, fiica puternicului prinț al Kiiului, Iaroslav cel Înțelept, a devenit regină a Franței. Prin această căsătorie soțul ei, Henric, I, urmarea să-și refacă vistieria sărăcită și să-și asigure sprijinul „bunicului Europei”, cum era numit Iaroslav din cauza nenumăratelor sale legături dinastice.

Cronicarii francezi au ținut de altfel să sublinieze nu numai importanța politică a căsătoriei lui Henric cu Ana, ci și frumusețea, inteligența, tăria de caracter și erudiția noii regine. Și lucrul nu e de mirare, deoarece Ana a avut parte de o creștere foarte aleasă. Prințul Iaroslav întemeiasă, pentru prima oară în Rusia, o vastă bibliotecă, o școală pentru fiii și fiicele de boieri și un prim așezămînt destinat traducerii cărților din diferite limbi. Atunci a fost elaborată și celebra „Russkaia Pravda” — Codul Civil.

Dar Ana se pasiona și pentru vînătoare. Poate că de asta și îndrăgea atît de mult Senlis-ul, oraș înconjurat din toate părțile de păduri. Iar după moartea lui Henric și-a fixat acolo reședința, închinîndu-și viața — afirmă cronicarii — educării copiilor, treburilor de stat, vînătorii și ridicării de biserici.

MICA ENCICLOPEDIIE

Familia elicopterelor

Primul elicopter a fost desenat de Leonardo da Vinci. Enciclopedistul rus M.V. Lomonosov a construit în anul 1739 un model de elicopter cu rotoare coaxiale. După 150 de ani a încercat să construiască un elicopter și Thomas Alva Edison, dar electricitatea a împins cercetările sale în altă direcție.

Cel dintîi elicopter care s-a înălțat

... varia ...
ia varia varia v.
a varia varia varia v.
varia varia varia varia v.
aria varia varia varia var
a varia varia varia varia v.
aria varia varia varia varia v.
ia varia varia varia varia v.
varia varia varia varia varia

în văzduh a fost al francezului Paul Courru. Șasiul cu patru roți și infrastructura erau purtate de un motor de 24 cai putere, care acționa două elice cu cite două pale. Cum n-avea siguranța dirijării zborului, Courru a adăugat sub elice cirme și a avut și ideea orientării lor. În noiembrie 1907 această mașină s-a ridicat pînă la înălțimea unui om adult. Imediat după aceea, „elicopterul”, cum și-a numit inventatorul aparatul său de 260 kg, a făcut 15 starturi incununate de succes.

Un zbor mai reușit a efectuat mai tîrziu autogirul elvețianului Cierva, care a utilizat principiul autorotației elicei pentru crearea portanței necesare zborului. Ca inventator al elicopterului în accepția de astăzi este socotit Igor Sikorsky. Elicopterele sale se caracterizau prin existența unei elice compensatoare în spate, avînd un diametru redus, în timp ce elicopterele argentinianului Pescara foloseau pentru compensare rotirea a două elice în sens contrar pe același ax.

Acest principiu a fost aplicat și de Nikolai Kamov, părintele elicopterelor sovietice. O excepție a constituit aparatul său Vintokril care a realizat, acum zece ani, recordul la „elicopterele de tonaj greu”. A urcat 15 tone la o înălțime de 15 m. Cel mai mare elicopter din lume este aparatul sovietic „V-12”, propulsat de 4 motoare a 6500 cai putere. El transportă o încărcătură de 40 tone, la o înălțime de 2 000 m, cu o viteză de 200 km/oră.

DE-ALE SAVANȚILOR

Clarviziune

În gimnaziu, David Hilbert, cunoscut matematician german din prima jumătate a secolului XX, nu se prea pasiona pentru studiul disciplinei care, după ani, avea să-l facă celebru. Într-o zi, profesorul de matematică, intrigat de atitudinea acestui tînar extrem de înzestrat, i-a recomandat să dea mai multă atenție obiectului său.

— La ce bun? a urmat răspunsul elevului. Eu am să devin oricum un mare matematician!

Singur in compartiment

Intorcîndu-se dintr-o lungă călătorie, Thomas Edison s-a plîns soției de o cumplită durere de cap. Și i-a explicat că durerea i se trăgea de la mersul cu spatele spre locomotivă. „De ce n-ai rugat un vecin de compartiment să schimbe cu tine locul?” l-a întrebat soția. „N-am putut, l-a răspuns cu un zîmbet amar inventatorul, eram singurul călător din compartiment”.

Ce fel de progres?

Examinînd într-o zi un student care nu știa să răspundă la nici o întrebare, Conrad Wilhelm Roentgen, inventatorul razelor X, l-a întrebat la un moment dat:

— Spune-mi, tinere, ce seminarii frecvențezi?

— Ale docentului Mittelmeyer, a sunat îndată răspunsul.

— E totuși un progres! a remarcat profesorul.

— Ce fel de progres? a vrut să știe studentul.

— Cum, ce fel de progres!? Cînd te-am ascultat data trecută, n-ai putut să-mi răspunzi nici la această întrebare...

CASA PRIETENIEI ROMÂNNO-SOVIETICE — BUCUREȘTI

PROGRAMUL MANIFESTĂRILOR pe perioada 12—18 mai 1972

Vineri 12 mai, ora 19: Ciclul: „Morala în sfera de competență a opiniei publice”. Consultație: „Familia în socialism”. Va vorbi dr. Mihail Cernea, membru corespondent al Academiei de științe sociale și politice. Urmează filmul documentar „Atențiune copii” și un film artistic.

Simbătă 13 mai, ora 19: Ciclul: „Arhitectură și urbanism”. Simpozion: „Direcții noi-toare în arhitectura românească”. Vor vorbi arh. Vasile Craja, arh. Mircea Cardaș. Urmează filmul documentar „Orașul și strada” și un film artistic.

Luni 15 mai, ora 19: Ciclul: „Știința descifrează enigmatul vieții”. În dezbatere: „Acțiunile nucleice la granița dintre viu și neviu”. Va vorbi dr. Mihail Izvorescu, șef de lucrări la Catedra de biologie a Institutului de medicină și farmacie. „Genetica și perspectivele evoluției”. Va vorbi dr. Constantin Maximilian, șeful sectorului genetică la Institutul de endocrinologie. „Ceașornicele celulare”. Va vorbi dr. Alexandru Lungu, șef de sector la Institutul de endocrinologie. Urmează filmul documentar „Cu miștile noastre” și un film artistic.

Marti 16 mai, ora 19: Rubrica „Dosarul ciberneticii”. În dezbatere: „Sistemul nervos, un ansamblu cibernetic”. Va vorbi prof. dr. Vlad Voiculescu, membru corespondent al Academiei de științe medicale. „Cibernetica și perspectiva socială”. Va vorbi Paul Caravia, cercetător științific la Laboratorul de sociologie urbană al C.P.M.B. Urmează filmul documentar „Orizont științific” și un film artistic.

Miercuri 17 mai, ora 19: Simpozion: „Secolul XX în conștiința lumii”. Vor vorbi acad. prof. C. Ionescu Gulian, acad. prof. Grigore Moisil, dr. Virgh Căndea, membru corespondent al Academiei de științe sociale și politice. Urmează filmul documentar „Întâlnire cu cerul” și un film artistic.

Joi 18 mai, ora 19: Ciclul: „Societatea socialistă multilateral dezvoltată”. Discuție la masa rotundă: „Dezvoltarea intensivă pe baze moderne a economiei naționale”. Participă: conf. univ. dr. Ion Răvar, director general adjunct al Direcției Centrale de Statistică, prof. dr. docent I. V. Nicolescu, conf. univ. dr. Sabin Nica-Sirbesti. Discuția va fi condusă de Nicooară Ionescu, șef de secție la revista „Probleme economice”. Urmează filmul documentar „România orizont '69” și un film artistic.

Manifestările au loc în Grădina de vară a Casei prieteniei româno-sovietice din str. Batiștei nr. 14.

În caz de timp nefavorabil manifestarea se amână.

Poșta medicului

(Urmare din pag. 8-a)

JEANA LUPESCU — București; F.K. — Galați; FRĂȚILA ERNEST — Reșița: În Parkinsonism variatul arsenal de medicamente, începând cu cele românești: Romparkin, Cloroxazona, Clorfenoxamina, Antideprin, Benzadrina și terminând cu cele străine: Diparcol, Labiton, Akineton, Mydocalm, Persidol și — mai recent — L—Dopa (Larodopa-Roche) și Amantadina (Symmetrel) au adus evidente ameliorări acestei boli, în care ateroscleroza cerebrală joacă incontestabil un rol determinant. În ce privește intervențiile neurochirurgicale, ele au fost folosite de multă vreme (ligatura arterei coaroidiene anterioare, operația „stereotaxică” pe globul palid) dând uneori rezultate favorabile.

CRISTINCO — București: 1) Una dintre frecvențele complicații ale oreionului la băieți — orhita urliană — dacă este bilaterală poate duce la sterilitate, fără pierderea potenței sexuale; 2) Intervenția chirurgicală în varicelă nu are nici o influență negativă asupra potenței sexuale; 3) Din serisoarea dv. reiese că sînteți un intelectual sensibil, căruia un diagnostic neurologic cu o terminologie cam vagă (labilitate, decompensare depresivă cu accente schizotimice etc., etc.) i-au generat obsesia inutilității. În starea dv. psihică, firește serios zdruncinată (dovadă tentativa eșuată de sinucidere!), după părerea noastră nu medicamentele, ci o meditație profundă asupra sensului și finalității vieții dv. poate fi salutară. În fond, va trebui să admitem conținutul de adevăr din profunda reflexiune filozofică a lui Dostoievski în „Frații Kara-

mazov”: „Taina existenței umane nu constă din a trăi, ci în a ști pentru ce trăiești”.

SCOREI D. ION — Com. Burubești—Jiu, jud. Gorj: 1) După părerea noastră, puteți folosi Napotonul cu Antideprin 2—3 cpr./zi, folosind Diazepamul numai înainte de culcare 1 cpr./zi. Asociați, de asemenea, Lecitină vegetală, 3 lingurițe/zi și Folcisteină U, 1 fiolă la 2 zile i.m., în serii de 12 injecții repetate la intervale de o lună; 2) Stațiunea Tușnad este indicată pentru afecțiunea dv.

GEORGE BUZIAȘ 45 — București: 1) Tulburările dv. nevrotice se datoresc, avem impresia, unei vieți sexuale nerit-mice, cam dezordonate; 2) Nu au semnificație patologică; 3) Vă recomandăm 1/2—1 cpr. Diazepam înainte de culcare; 4) Este necesar ca printr-un regim alimentar drastic, să „dați jos” surplusul de 10 kg greutate, răspunzător și el într-o anumită măsură de tulburările ce le acuzăți.

ANDREI A. — Botoșani: 1) După simptome pare să fie un intertrigo interdigi-tal, provocat de o ciupercă cu localizare cutanată (Candida sau Epidermofiton), dar diagnosticul îl poate pune numai un examen de laborator la secția de micoze a Centrului Dermatovenerologie din București, str. Dr. Grozovici 1 (Spit. Colentina). Pînă atunci, pentru calmarea mâncărilor: badijonări cu soluție Decaderm (sau Fenosept 1/3 în alcool 70%, urmate de unguente cu Stamicină 2 milioane unități la 20 g vaselină sau (și) Buclosamid.

ASIGURAREA ELEVILOR

Se adresează elevilor care frecventează cursurile de zi ale unei școli sau ale unui liceu. Se poate încheia în baza unei declarații de asigurare semnată de unul din părinți pentru elevii în vîrstă de pînă la 14 ani sau chiar de elevi dacă au împlinit vîrsta de 16 ani ori sînt în vîrstă de la 14 la 16 ani, dar realizează venituri din muncă proprie, cum sînt cei din școlile profesionale.

Asigurarea se încheie la alegere, în cadrul aceleiași durate, prin unul sau mai multe contracte, pentru următoarele sume asigurate:

— 10.000 de lei pentru invaliditate permanentă totală;

— 5.000 de lei pentru deces; sau pentru dublul ori triplul acestor sume.

Prima de asigurare este foarte convenabilă. De exemplu, pentru elevii școlilor profesionale, de maiștri, postliceale și ai liceelor cu profil tehnic, pentru o sumă asigurată de 10.000 lei pentru invaliditate permanentă totală și 5.000 de lei pentru deces, pe durata de 6 luni, prima de asigurare este de numai 12 lei. Pentru ceilalți elevi, pe aceeași durată, prima de asigurare este și mai redusă, adică numai de 6 lei.

La o durată de un an, prima de asigurare este dublă. Este evident că, prin introducerea acestei asigurări a elevilor, s-a urmărit, în principal, educarea acestora în spiritul măsurilor de prevedere, potrivit principiului că prevederea, ca orice deprindere bună, se învață din copilărie.

GALLUS

VOPSEȘTE ȚESĂTURI
DIN MĂTASE, BUMBAC,
LINĂ, ROCHII,
HAINE,
BLUZE

1 NEGRU

15 VIOLET

6 VERDE OLIV

18 GRI TOP

3 BLEU VERT

23 CARMIN

ȘI ÎN
ORICE
ALTE CULORI
ȘI NUANȚE

COLOROM

Respectați
modul de întrebuințare
indicat pe fiecare plic
„GALLUS”

• Consultați tabelele de culori „GALLUS” •

I.I.S.

„11 IUNIE”
GALATI

Cal. Prutului nr. 50 A.
Telex: 240015
Telef. 13590

Produce și livrează fără repartiție următoarele produse: găleți zincate, paturi metalice pentru copii, paturi tip spital, internat etc., simplărie metalică (uși, ferestre) casmate, lopeți, greble, Cutii pentru lacuri și vopsele, cutii cremă etc.

